

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər
Səfirliyimizə hücum
edən şəxs
asilacaq -
son qərar
yazısı səh.4-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 23 yanvar 2025-ci il Cümə axşamı № 12 (8622) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Davos Forumu Azərbaycana nə qazandırır - Prezidentin mühüm görüşləri

DİF-in Azərbaycana yüksək önəm verdiyi bir daha aydın oldu; **deputat:** "Forumun iqtisadi və siyasi əhəmiyyəti bu gün daha da artıb"

yazısı səh.5-də

Lavrov Mirzoyana hansı təlimatı verdi - İrəvan siyasətini dəyişsə...

yazısı səh.9-da

Rusiya 3+3 platformasını yenə gündəmə gətirdi - niyə baş tutmur

yazısı səh.8-də

İrəvan əl çəkdi, bədxah kongresmenlər əl çəkmədi...

yazısı səh.11-də

Ermənistan dörd kəndi də təhvil verəcək - İrəvandan etiraf

yazısı səh.4-də

Azərbaycan İƏT-in Təmiz Enerji Mərkəzinə ev sahibliyi edəcək

yazısı səh.3-də

DİN-dən əhaliyə müraciət - bu məlumatları paylaşmayın

yazısı səh.10-da

Sabiq hakim məhkəmə zalında həbs olundu

yazısı səh.15-də

Avtomobil bazarı çalxalanır -inqilabi dəyişikliklər gəlir

yazısı səh.14-də

Aliment təyində yeni qayda - problem çözülür, yoxsa...

yazısı səh.15-də

Tramp "üzdəniraqlarla" mübarizədə qalib gələ biləcəkmi - rəy

yazısı səh.11-də

SƏRHƏDDƏKİ "CASUS" LARIN FEVRAL HAZIRLIĞI - GƏRGİNLİK ARTIR...

Erməni spiker Bakının Aİ missiyası ilə bağlı tələb irəli sürdüyünü təsdiqlədi, lakin İrəvan gələn ay müşahidəçilərin qalma müddətini və sayını artırmaqda ısrarlıdır - ekspert təzyiqləri gücləndirməyə çağırırdı

yazısı səh.7-də

Avropanın inkişafına Rusiya və Çin əngəli - avrokomissar nə demək istədi

Brüssel Trampin mümkün addımlarına qarşı da hələ ötən ilin sentyabrından mübarizə planı hazırlamağa başlayıb

yazısı səh.10-da

Əli Orucov:
"AŞ PA
Azərbaycanla
bağlı hələ də
düzgün xətt
götürməyib"

yazısı səh.6-da

Akif Nağı:
"Gənclər dini
təbliğatin
təsirinə daha
tez düşürlər"

yazısı səh.13-də

Baş bankirdən
manatla bağlı
açıqlama

yazısı səh.3-də

İlham Əliyev: “Bayden-Blinken dövründə ABŞ Azərbaycana qarşı qərəzli olub”

Bayden-Blinken administrasiyası dövründə ABŞ tərəfinin Azərbaycanla qarşı qərəzli münasibət göstərilib.

Musavat.com xəbər verir ki, bu barədə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev yanvarın 22-də Davosda ABŞ-ın Xristian Liderlər Konqresinin rəhbəri Conni Mur ilə görüşdə deyib.

Dövlət başçısı bildirib ki, bunun da nəticəsində ikitərəfli əlaqələr böhrana sürüklənib.

Prezident İlham Əliyev 907-ci düzəlişin yenidən bərpasını məhz elə Bayden-Blinken administrasiyasının nankorluğunun təzahürü kimi dəyərləndirib.

Əsgərin qətli ilə bağlı məhkəmədə general ifadə verib

Müdafiə Nazirliyinin N saylı hərbi hissəsinin hərbi qulluqçusu, əsgər Ceyhun Hüseynovun qətli ilə bağlı ittiham olunan hərbi hissə komandiri, polkovnik Samir Həziyev və hərbi hissənin Tibb Xidməti rəisi Aydın Quliyevin cinayət işi üzrə növbəti məhkəmə prosesi keçirilib.

APA xəbər verir ki, yanvarın 22-də Naxçıvan Hərbi Məhkəməsinə hakim İlham İbrahimovun sədrliyi ilə keçirilən prosesdə şahid ifadələri dinlənilib.

Əlahiddə Ümumqoşun Ordu komandanının keçmiş müavini, general-mayor Rəhim Cəfərov məhkəmədə şahid kimi ifadə verib.

Qeyd edək ki, ötən məhkəmələrdə müdafiə tərəfi (vəkil Ələkbər Cəfərov tərəfindən) onun məhkəmədə dindirilməsi ilə bağlı vəsatət qaldırıb və bununla bağlı vəsatət təmin edilmişdi.

Əlahiddə Ümumqoşun Ordunun sabiq komandanı, general-polkovnik Kərəm Mustafayevin məhkəməyə çağırılması vəsatətini isə məhkəmə təmin etməyib.

Məhkəmə prosesində digər şahidlərin də ifadələri dinlənilib.

Məhkəmə fevralın 7-dək təxirə salınıb.

Qeyd edək ki, Azərbaycan Ordusunun hərbi qulluqçusu əsgər Hüseynov Ceyhun Tofiq oğlu ötən il iyunun 9-da Sədərək rayonunun Günnüt yaşayış məntəqəsi istiqamətində naməlum şəraitdə itkin düşüb.

Bir neçə gün sonra Günnüt yaşayış məntəqəsi istiqamətində onun nəşi aşkar edilib.

Fakt üzrə Naxçıvan Hərbi Prokurorluğunda Cinayət Məcəlləsinin 120.2.12-ci (ağırlaşdırıcı hallarda qəsdən adam öldürmə) maddəsi ilə cinayət işi başlanıb.

Cinayət işi üzrə hərbi hissə komandiri, polkovnik Həziyev Samir Mətləb oğlu həbs olunub. İş üzrə onunla yanaşı, hərbi hissənin Tibb Xidməti rəisi Quliyev Aydın Yaşar oğlu da ittiham olunur.

Onlara Cinayət Məcəlləsinin 341.2.3-cü (vəzifə səlahiyyətlərini aşma-bir qrup şəxs tərəfindən ağır nəticələrə səbəb olduqda) maddəsi ilə ittiham irəli sürülüb.

Ceyhun Hüseynov ADA Universitetinin məzunu olub.

Sahibkarlıq sahəsində yoxlamaların dayandırılması müddəti daha 1 il uzadılır

Azərbaycanda sahibkarlıq sahəsində olan yoxlamaların dayandırılmasının müddəti uzadılır.

APA xəbər verir ki, bu, Milli Məclisin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin dünən keçirilən

iclasında birinci oxunuşda müzakirəyə çıxarılan “Sahibkarlıq sahəsində yoxlamaların dayandırılması haqqında” Qanuna təklif edilən dəyişiklikdə əksini tapıb.

Dəyişikliyə əsasən, Azərbaycanla sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların dayandırılması müddəti 2026-cı il yanvarın 1-nə qədər uzadılır.

Əvvəl bu müddət 2025-ci il yanvarın 1-dək müəyyən edilmişdi.

Azərbaycan endemik ölkələr siyahısına daxil deyil - rəsmi

Zakir Quliyev | terapevt

Meymunçıçəyi virusuna qarşı peyvəndlər, ümumiyyətlə, çiçək xəstəliyinə qarşı hazırlanan peyvəndlərdən alınır, çünki hər iki virus genetik cəhətdən çox oxşardır.

Modern.az xəbər verir ki, bunu Səhiyyə Nazirliyinin rəsmi instaqram hesabındakı canlı yayım zamanı nazirliyin mütəxəssis-eksperti, terapevt Zakir Quliyev deyib.

Beynəlxalq səhiyyə təşkilatları tərəfindən aparılan araşdırmalara diqqət çəkən mütəxəssis çiçək xəstəliyinə qarşı hazırlanan vaksinlərin eyni zamanda meymunçıçəyi xəstəliyinə qarşı

effektiv qorunmanı təmin etdiyini bildirib: “Çiçək peyvəndləri eyni ailədən olan ortopoks virusları hədəf aldığından, meymunçıçəyi virusuna qarşı immun reaksiyası da yaraşır. Bu vaksinlər epidemiyaya riski olan ərazilərdə və ya virusa məruz qalma ehtimalı olan insanlarda qorunmanı təmin etmək üçün istifadə olunur. Peyvəndlər həm xəstəliyin yayılmasının qarşısını al-

maqda, həm də yoluxma halında xəstəliyin şiddətini azaltmaqda mühüm rol oynayır”.

Mütəxəssis-ekspert qeyd edib ki, ölkəmizə meymunçıçəyi virusunun laborator müayinəsi üçün testlər və xəstəliyə qarşı lazımi dərman preparatları gətirilib: “Meymunçıçəyi virusuna qarşı vaksinlər istehsal olunur və yalnız bu virusa endemik ölkələrə paylanılır. Qeyd etmək lazımdır ki, Azərbaycan endemik ölkələr siyahısına daxil deyil”.

Rövşən Əsgərov Rusiyada ekstremist və terrorçuların siyahısına salınıb

“Nə? Harada? Nə vaxt?” intellektual yarışmasının oyunçusu Rövşən Əsgərov Rusiyada ekstremist və terrorçuların siyahısına salınıb.

APA-nın Moskva müxbiri xəbər verir ki, bu barədə “Rosfinmonitorinq” məlumat yayıb.

Qeyd edək ki, R. Əsgərov 2022-ci ilin dekabrında Rusiyada xarici agent kimi tanınıb. O, artıq üç dəfə xarici agentlərlə bağlı qaydalan pozduğuna görə cərimələnib. Ona qarşı nasizmin reabilitasiyası ilə bağlı cinayət işi də istintaq olunur.

İstintaq müəyyən edib ki, o, öz Facebook səhifəsində marşal Georgi Jukovun xatirəsini təhqir edən və onu gözədən salan qəsdən yalan məlumatlar dərc edib.

Rusiya tərəfi Rövşən Əsgərovu federal axtarışa da verib.

Nəzrin Mansurlunun ölümünə görə saxlanılan cərraha ittiham irəli sürüldü

Burun əməliyyatından sonra komaya düşən Nəzrin Mansurlunun ölümü ilə bağlı şübhəli kimi saxlanılan lör cərraha ittiham irəli sürülüb.

APA-nın əldə etdiyi məlumata görə, Nəzrin Mansurlunun ölümündə ittiham olunan cərrah Sənən Mehdiyev barəsində istintaq orqanı tərəfindən məhkəməyə təqdimat daxil olub.

Təqdimata Nəsimi Rayon Məhkəməsinə hakim Elməddin Hüseynovun sədrliyi ilə baxılacaq.

Qeyd edək ki, yanvarın 12-də 1995-ci il təvəllüdlü Bakı şəhər sakini Mansurlu Nəzrin Aydın qızının müalicə aldığı xəstəxanada ölümü faktı ilə bağlı Nəsimi Rayon Prokurorluğunda araşdırma aparılıb.

İlkin araşdırma zamanı Nəzrin Mansurlunun yanvarın 3-də paytaxtın Nəsimi rayonu ərazisində yerləşən klinikalardan birində rinoplastika əməliyyatı edilməsi, əməliyyatdan qısa müddət sonra vəziyyəti kəskin ağırlaşdığı üçün müalicə məqsədilə yerləşdirildiyi xəstəxanada ölümü müəyyən edilib.

Faktla bağlı Nəsimi Rayon Prokurorluğunda Cinayət Məcəlləsinin 314.2-ci (səhlənkərlilik, ehtiyatsızlıqdan zərərçəkmiş şəxsin ölümünə səbəb olduqda) maddəsi ilə cinayət işi başlanaraq istintaq aparılır.

Sənən Mehdiyev barəsində 3 ay müddətinə həbs-qətimkan tədbiri seçilib.

Baş bankirdən manatla bağlı açıqlama

Taleh Kazimov

2025-ci ildə manatın nominal effektiv məzənnəsi 8.2% möhkəmlənəcək.

Musavat.com xəbər verir ki, bunu Azərbaycan Mərkəzi Bankının (AMB) sədri Taleh Kazimov faiz dəhlizinin parametrləri ilə bağlı keçirilən mətbuat konfransında deyib.

O bildirib ki, manatın möhkəmlənməsi inflyasiyaya 2.2 faiz bəndi azaldıcı təsir edəcək.

Xatırladaq ki, 2025-ci ilin yanvar ayında yenilənmiş proqnozlara görə, illik inflyasiyanın cari ildə 5.5%, 2026-cı ildə 3.8% ətrafında olacağı gözlənilir.

Azərbaycan İƏT-in Təmiz Enerji Mərkəzinə ev sahibliyi edəcək

Azərbaycan İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatının (İƏT) Təmiz Enerji Mərkəzinə ev sahibliyi edəcək.

APA xəbər verir ki, bu, Milli Məclisin Beynəlxalq münasibətlər və parlamentlərarası əlaqələr komitəsinin dünən keçirilən iclasının gündəliyinə daxil edilən "İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatının Təmiz Enerji Mərkəzinin Nizamnaməsi"nin təsdiq edilməsi haqqında" qanun layihəsində əksini tapıb.

Bildirilib ki, Təmiz Enerji Mərkəzi bərpa olunan enerjinin təşviqi, iqlim dəyişikliyinə təsirlərinin azaldılması istiqamətində üzv dövlətlərin kollektiv səylərini birləşdirən qurumdur.

Səməd Seyidov Azərbaycanın bu mərkəzə ev sahibliyi etməsini ölkəmizin regional enerji təşəbbüslərində strateji rolunun artması kimi dəyərləndirib.

Neft ixracımız və xarici ticarət profisitimiz azalıb

2024-cü il ərzində Azərbaycan xarici bazarlara 14 milyard 437 milyon 355.99 min dollar dəyərində 23 milyon 596 min 132.23 ton neft ixrac edib.

Musavat.com-un Dövlət Gömrük Komitəsinin açıqladığı xarici ticarət statistikasına istinadən apardığı hesablamaya görə, bu, 2023-cü ildəkindən dəyər baxımından 1 milyard 803 milyon 473.64 min dollar və ya 11 faiz, miqdar baxımından isə 2 milyon 451 min 157.28 ton və ya 9,4 faiz azalma deməkdir.

Xatırladaq ki, 2023-cü ildə xaricə 16 240 829.63 dollarlıq 26 047 289.51 ton neft satılmışdı.

Ötən il Azərbaycanın qaz ixracı 25 milyard 772 milyon 217.76 min kubmetrə bərabər olub ki, bundan ölkəyə 8 milyard 406 milyon 728.72 min dollar gəlir əldə edilib. Qaz ixracı miqdar baxımından əvvəlki ilə müqayisədə 851 milyon 255.76 min kubmetr, dəyər baxımından isə 5 milyard 271 milyon 615.42 min dollar azalıb.

2024-cü ilin dekabrında Azərbaycanın xarici ticarətinin həcmi isə 4 milyard 502 milyon 397.25 min dollar təşkil edib.

Dövlət Gömrük Komitəsinin xarici ticarət statistikasına görə bunun 2 milyard 216 milyon 194.42 min dollar ixracın, 2 milyard 286 milyon 202.83 min dollar isə idxalın payına düşür. Bu isə o deməkdir ki, dekabr ayında ölkəmizin xarici ticarətində 70 milyon dollarlıq defisit qeydə alınıb.

Ötən ilin yekununda Azərbaycanın 47 milyard 612 milyon 100.86 min dollara bərabər olub ki, bu da əvvəlki ilə müqayisədə 3 milyard 571 milyon 798.69 min dollar və ya 7 faiz azalıb. Bu azalmada əsas rol ixrac həcmindəki azalmadır - 2023-cü ildəki 33 milyard 898 milyon 554.86 min dollara qarşı 2024-cü ildə 26 milyard 554 milyon 56,8 min dollara düşüb. İdxal isə 17 milyard 285 milyon 344.69 min dollardan 21 milyard 58 milyon 44.06 min dollara yüksəlib. Nəticədə, Azərbaycanın xarici ticarət profisitinin həcmi 16 milyard 613 milyon 210.17 min dollardan 5 milyard 496 milyon 12.75 min dollara düşüb. Bu, 3 dəfədən çox azalma deməkdir...

■ Musavat.com

ABŞ ölüm cəzasını bərpa etdi - dünyanın reaksiyası necə olacaq

Çingiz Qənizadə: "Elə cinayətkarlar var ki, onlara ölüm cəzasının tətbiqi başa düşüləndir"

ABŞ prezidenti Donald Tramp federal səviyyədə ölüm cəzasının bərpası ilə bağlı sərəncam imzalayıb və bütün ştatlara öldürücü inyeksiya dərmanlarının kifayət qədər təchizatını təmin etməyi tapşırıb. Bu barədə Ağ Evin saytında yazılıb.

"Birləşmiş Ştatların siyaseti tələb edir ki, ölüm cəzasına icazə verən qanunlara hörmət edilsin və tam şəkildə icra olunsun. Ölüm hökmlərinə maneçilik törədən siyasətçilərə və hakimlərə qarşı mübarizə aparılacaq", - deyər bildirilir.

Qeyd edilir ki, ABŞ Baş Prokurorluğu qanuna uyğun olaraq xüsusilə ağır cinayətlərə, o cümlədən asayiş keşikçisinin öldürülməsinə, habelə qeyri-qanuni mühacirlərin törətdiyi ağır cinayətlərə görə ölüm cəzası tələb etməlidir. Tramp həmçinin baş prokurora bütün ştatları öldürücü inyeksiyalarla təmin etmək üçün lazımi addımlar atmağı tap-

şırıb.

Ölüm cəzası ilə bağlı dünyada illərdir müzakirələr gedir. Məlumdur ki, əksər ölkələrdə bu cəza növü yasaqlanıb, buna xüsusilə ABŞ təkid edirdi.

Ancaq vaxtaşırı bu məsələ gündəmə gəlir və xüsusilə azyaşlılara qarşı zorakılıq törədənlərin ölüm hökmü ilə cəzalandırılmalı olduğunu qeyd edirlər.

Trampın qərarına dünyada reaksiya necə olacaq? Digər ölkələr də bu cəzanı bərpa etməyə başlaya bilərmə? Bunun təhlükəli tərəfləri nədir?

Demokratiya və İnsan Hüquqları Komitəsinin sədri, hüquq üzrə fəlsəfə doktoru Çingiz Qənizadə deyir ki, buna qədər ABŞ-in 18 ştatında ölüm cəzası tətbiq edilirdi, bu sərəncamdan sonra isə ölkə üzrə tətbiqi nəzərdə tutulur.

"Azərbaycan ölüm cə-

zasından imtina edib. Bu öhdəliyi Avropa Şurasına daxil olarkən götürmüşük. Təəssüf ki, bizdən fərqli olaraq AŞ öz üzərinə götürdüyü öhdəliyə sadıq qalmadı. Azərbaycanı işğal dövründə dəstəkləmədi və bizə qarşı qərəzli mövqe nümayiş etdirdi. Azərbaycan AŞ PA-dan rəsmən çıxmayıb, səlahiyyətləri dondurulub. Oradan rəsmən çıxdıqda qanunvericilikdə dəyişiklik edilə bilər. 2000-ci ildə ölkədə hüquqşünaslar iki qrupa bölünmüşdü. Bir qrup ölüm cəzasının ləğvinin, digər qrup isə bu cəzanın qalmasının tərəfdarı idi. Hesab edirəm ki, ağır cinayətlərdə ölüm cəzasının tətbiqinə yol verilməsi normaldır. Qaydaların belə sərtləşdirilməsi bəlkə də bəzi şəxsləri cinayət törətməkdən kənarlaşdırma bilər.

Avropa məkanının isə buna münasibəti birmənalı

olmayacaq. AŞ PA-da toplaşan Qərb dövlətlərinin fərqi qaydada yaşaması bu qurumdan çıxdıqdan sonra ola bilər. Bu qurumun üzvü olan və öhdəliklər götürən dövlətlər ölüm cəzası ilə bağlı qərar qəbul edə bilməzlər.

Bu öhdəlikləri götürməyən ölkələrdə isə bu qərarın təsiri görünə və müzakirələrə səbəb ola bilər. Onların bu təcrübədən istifadə etməsi mümkündür. Elə cinayətkarlar var ki, onlara ölüm cəzasının tətbiqi başa düşüləndir və ölkədə müəyyən qədər cinayətkarlığın azalmasına səbəb olar".

Xatırladaq ki, Çin, İran, Səudiyyə Ərəbistanı, Şimali Koreya, Vyetnam, İraq, Pakistan, Yaponiya, Hindistan, Sinqapur, İndoneziya, ABŞ (bütün ştatlarda olmasa da, bir çoxunda tətbiq edilir), Misir, Somali, Cənubi Sudan, Botsvana, Yəmən, Bəhreyn, İordaniya kimi ölkələrdə ölüm hökmü ya qanuni olaraq mövcuddur, ya da faktiki olaraq tətbiq edilir. Avropada ölüm hökmü praktik olaraq yalnız Belarusda tətbiq olunur. Bəzi ölkələrdə qanunvericilikdə olsa da, faktiki olaraq tətbiq olunmur və ya uzun müddətdir icra edilməyib. Ölüm hökmünün tətbiqi beynəlxalq müzakirələrdə insan haqları baxımından tənqid olunur.

■ **Sahənə RƏHİMLİ,**
Musavat.com

Səfirliyimizə hücum edən şəxsə bağlı qərar verildi - asılacaq

İranın Ali məhkəməsi Azərbaycanın Tehrandakı səfirliyinə terror hücumu etmiş Yasin Hüseynzadə barəsində çıxarılan edam hökmünü təsdiqləyib.

Musavat.com xəbər verir ki, bu barədə İSNA məlumat yayıb.

Qeyd edilib ki, İran məhkəmə sisteminin sözcüsü Əsgər Cahangiri mətbuat konfransında bu barədə bildirib.

Xəbəre görə, hökm icra üçün Tehran məhkəməsinə göndərilib.

Müttəhimin valideynləri onunla görüşə gələndən sonra hökmün icra olunacağı qeyd edilib.

“Azərbaycanla anklavlar məsələsinin müzakirəsində heç bir problem görmürük”.

Bu fikirləri Ermənistan parlamentinin sədri Alen Simonyan şimaldan delimitasiya və demarkasiya davam edərsə, Azərbaycanın anklavlarının təhvil verilib-verilməyəcəyi ilə bağlı sualı cavablandırarkən deyib. “Anklavların müzakirəsində heç bir problem görmürük, problem yoxdur. Heç bir mərhələdə o müzakirəyə başlamaqda problem görmürük. Düşünürük ki, bu, bizi narahat edən və ya narahat etməli olan bir gündəm məsələsidir”, - spiker bildirib.

Simonyan qeyd edib ki, bütün bu ərazilərlə bağlı hüquqi sənədlərin olması vacibdir. Bununla belə, o iddia edib ki, sərhədin delimitasiyası ilə bağlı imzalanan və ikitərəfli qaydada təsdiq edilən sənəddə anklavlar məsələsi yoxdur. Həmçinin spiker əlavə edib ki, demarkasiya şimaldan cənuba doğru davam edəcək. Ermənistanın Azərbaycanla qaytarmalı olduğu 4 anklav var. Söhbət Sofulu, Barxudarlı, Yuxarı Əskipara (Qazax) və Kərki (Naxçıvan) kəndlərindən gedir.

“Ermənistanın Tavuş vilayəti istiqamətində yeni ərazilərin sərhədlərin delimitasiya və demarkasiyası prosesi çərçivəsində Azərbaycanla təhvil verilməsi gözlənilir”. Ermənistanın “Hraparak” nəşri belə yazıb.

Nəşrə danışan Tavuşun sərhəddə yerləşən Kirants kəndinin sakini Andranik Nazaryan deyib ki, proses çərçivəsində Kirants-Voskepar bölgəsində yeni ərazi-

lərin verilməsinə hazırlıq görülür: “Burada söhbət bizim üçün strateji əhəmiyyətə malik “Qızıl üçbucaq” adlanan ərazidən gedir. Həmin bölgədəki ərazilər Azərbaycana təhvil verilərsə, oradan keçən qaz kəməri də Bakının nəzarəti altına düşəcək. Ötən il baş tutan demarkasiya prosesi zamanı “Vətən üçün Tavuş” hərəkatının iştirakçıları çox aktiv idilər, buna qarşı çıxırdılar. Əhali indi də qətiyyətlidir, boş oturmaq istəmirlər, etiraz etməyə və mübarizə aparmağa çalışırlar. Lakin bizim çox ciddi lider problemimiz var, mübarizəyə rəhbərlik edəcək kimsə yoxdur”.

A.Nazaryan konkret hansı ərazilərin təhvilinə hazırlıq getdiyini açıqlamasa da, onların Azərbaycana məxsus anklavlar - Sofulu, Barxudarlı və Yuxarı Əskipara kəndləri olduğu ehtimal edilir. Ötən il baş tutan demarkasiya prosesi çərçivəsində Qazağın Aşağı Əskipara, Bağanis Ayrım, Xeyrimli və Qızıllıacılı kəndləri Azərbaycana təhvil verilib. Həmçinin Kirants kəndindən başlayaraq sərhəd divarı çəkilib və kəndin yarısı Azərbaycanın, yarısı Ermənistanın nəzarətində təsdiqlənib.

Yada salmaq ki, yanvarın 16-da Azərbaycan və Ermənistan arasında sərhəddə Azərbaycan baş nazirinin müavini Şahin Mustafayev və Ermənistan baş nazirinin müavini Mher Qriqoryanın sədrliyi altında Azərbaycanla Ermənistan arasında dövlət sərhədinin delimitasiyası üzrə Dövlət Komissiyasının və Ermənistanla Azər-

Ermənistan dörd kəndi də təhvil verəcək - İrəvandan etiraf

Sona Əliyeva: “Onlar bu məsələdə də vaxt uzatmaq istəyirlər”

Elşən Mustafayev: “Prosesin yenidən başlaması ona ümid verir ki...”

baycan arasında dövlət sərhədinin delimitasiyası və sərhəd təhlükəsizliyi məsələləri üzrə Komissiyanın on birinci görüşü keçirilib.

Görüş zamanı tərəflər növbəti mərhələdə delimitasiya işlərinin həyata keçirilməsi üçün sərhəd xəttinin sahələrinin/hissələrinin ardıcılığı məsələsi ilə bağlı fikir mübadiləsini davam etdirib və dövlət sərhədinin delimitasiyası üzrə kompleks işlərin şimal sahəsindən başlayaraq Azərbaycan, Ermənistan və Gürcüstanın sərhədlərinin qovuşma nöqtəsi ərazisindən cənub istiqamətində, şimaldan cənuba, Azərbaycan və Ermənistanın İran ilə sərhədinə qədər başlanması barədə razılığa gəliblər.

Qazağın anklav olan 3, Naxçıvanın isə Kərki kəndi delimitasiya prosesi çərçivəsində Azərbaycana nə zaman qaytarıla bilər?

Sabiq deputat, siyasi təhlilçi Sona Əliyeva əslində bu fikirlərlə Ermənistan tərəfinin vaxt uzatdığını qeyd etdi: “Ermənistan parlamentinin sədri Alen Simonyan deyir ki, işğalçı öl-kənin hələ də nəzarətində qalan Azərbaycanın 4 kəndinin geri qaytarılmasında İrəvan heç bir problem görmür. İlk baxışdan belə başa düşmək olar ki, Ermənistan dövlət sərhədinin delimitasiyası üzrə Dövlət Komissiyasına qatı baxdıqda görürük ki,

qonşularımız bu məsələdə də vaxt uzatmaq istəyirlər. Deyirlər ki, delimitasiya və demarkasiya işləri aparılsın. Bu da uzunmüddətli prosesdir və illərlə vaxt aparan bir məsələdir. Üstəlik, Sofulu, Barxudarlı, Yuxarı Əskipara (Qazax) və Kərki (Naxçıvan) kəndlərinin Azərbaycana qaytarılması ilə bağlı danışıqlar iddia edib ki, “sərhədin delimitasiyası ilə bağlı imzalanan və ikitərəfli qaydada təsdiq edilən sənəddə anklavlar məsələsi yoxdur”. Bu cümlədə Azərbaycana qarşı İrəvanın yenə də ərazi iddiası irəli sürdüyünü görmək mümkündür. Eyni zamanda həmin kəndlər sovet dövründə rəsmi Bakının, eləcə də Azərbaycanın razılığı olmadan verilib. Simonyanın haqqında danışdığı sənəddə ərazi bütövlüyünün qarşılıqlı tanınması məsələsi ön plandadır. Deməli, Azərbaycan ərazisi kimi tanınan bütün yaşayış məntəqələri, otlaq sahələri ölkəmizə geri qaytarılmalıdır. Ermənistan bunu nə qədər tez edərsə, bir o qədər yaxşı olar. Azərbaycanın səbr siyasətini daşımaq olmaz. Bu, İrəvan üçün bəla başa gələ bilər. Üstəlik, Ermənistan həmin kəndlərin işğalına görə də təzminat ödəməlidir. Həmin kəndlər Qarabağ bölgəsindən yüzlərlə kilometr uzaqdadır və işğala görə təzminat məsuliyyətini İrəvan heç bir halda üzərindən

dən ata bilməz”.

AMİP sədrinin beynəlxalq əlaqələr üzrə müavini Elşən Mustafayev təcili şəkildə bu məsələnin razılaşdırılmalı olduğunu diqqətimizə çatdırdı: “Ermənistan-Azərbaycan sərhədinin Qazax rayonu istiqamətində 12 km hissəsi delimitasiya olunandan sonra proses demək olar ki, dayanmışdı və ikitərəfli komissiyanın görüşləri ilə bağlı məlumatlar da yox idi. Prosesin yenidən başlaması ona ümid verir ki, tərəflər delimitasiya prosesinin davam olunması ilə bağlı yenidən əməli işə keçə bilərlər. Əslində burada indiyədək problemi yaradan Ermənistan tərəfi olub və bütün vəsaitlərlə özü üçün strateji hesab etdiyi, amma əslində Azərbaycana məxsus olan ərazilərin qaytarılmasını istəmirdi. Ermənistan-Azərbaycan sərhədi təxminən 1000 km məsafədə uzanır və bu sərhədin hər metrinin müəyyənləşdirilməsi vacib şərtidir. Amma belə görünür ki, bütünlükdə sərhəd boyu delimitasiya prosesi elə də asan həyata keçməyəcək. Hesab edirəm ki, birinci etapda hər iki tərəfin razılaşdırılmasında problem yaratmayan sərhəd hissələri tez bir zamanda delimitasiya olunmalıdır. Razılaşdırıla bilməyən ərazilər isə əlavə müzakirələr və sənədlərlə öz həllini tapa bilər. Yeni

problemlə ərazilərlə bağlı qərarın verilməsi uzun müddət vaxt apara bilər. Bildiyim qədər sərhəd boyu belə ərazilər elə də çox deyil. Yeni 1000 km-lik sərhəd xəttinin az hissəsini əhatə edir. O səbəbdən ciddi mübahisə predmeti olmayan rahatlıqla razılaşdırıla bilən ərazilərin tez bir zamanda delimitasiya edilməsi mübahisəli ərazilərin razılaşdırılıb delimitasiya olunmasına təkan verə bilər. Belə bir situasiyada Ermənistan ye-

nə cıgallıq edəcəksə, bu o anlama gələ bilər ki, delimitasiya danışıqlarında iştirak rəsmi İrəvan üçün vaxt qazanmaq üsuludur. Bu hal isə Azərbaycanı birmənalı qane etməyəcək və problemin həlli üçün alternativ üsullardan istifadə edərkən Ermənistanın nəzarətində olan anklavlara gəlincə isə həmin ərazilərin də delimitasiya və demarkasiyası paralel olaraq aparılmalıdır. Yeni ən azından həmin kəndlərin ərazilərinin konturları dəqiqləşdirilib razılaşdırılmalıdır və Ermənistan sərhədləri daxilində konkret ölçüdə ərazilərimizin olması təsdiq olunmalıdır. Həmin ərazilərin Azərbaycana qaytarılması yolları, üsulları isə sonra da müzakirə oluna bilər. Çünki anklavların qaytarılması prosesi daha çətindir. Belə ki, onlar qaytarılacağı halda Azərbaycanın əsas hissəsi ilə hansısa vasitə ilə birləşdiriləcək, birləşdirilməyəcəksə, əlaqələrin necə saxlanılacağı üzərində ciddi işlər getməlidir. Hətta ərazi mübadiləsi fikrini irəli sürənlər də var. Odur ki, ilk növbədə təcili şəkildə anklavlarımızın sərhədlərini müəyyənləşdirib imzalı razılaşdırmaq lazımdır ki, zamanı gələndə problem yaşanmasın”.

□ **Cavansir ABBASLI,**
“Yeni Müsavat”

İmişlidə saxlanılan 14 nəfər barədə qərar verildi

Yanvarın 18-də İmişli rayonunda baş verən yol qəzası zamanı xuliqanlıq hərəkətlərinə görə saxlanılan bir qrup şəxs barəsində qərar verilib.

İmişli Rayon Məhkəməsində istintaq orqanının vəsatətinə və ibtidai araşdırmaya prosessual rəhbərliyi həyata keçirən prokurorun təqdimatına baxılıb.

Saxlanılan 14 nəfər (Bayramlı Bəylər, Babayev Rəsif, Cəbbarlı Anar, Usublu Vüqar, Səfərov Şamil, İbrahimov Elman, Bağirov Abbas, Məmmədov Taleh, Tağıyev Rəqib, Məmmədov Qoşqar, Əliyev Sənan, Əzimov Elxan, Quliyev Ruslan, Rzayev Rəhib) barəsində 3 ay müddətinə həbs-qətimkan tədbiri seçilib.

Saxlanılan şəxslər barəsində Cinayət Məcəlləsinin 221.2.1. (Xuliqanlıq - bir qrup şəxs tərəfindən törədildikdə) maddəsi üzrə ittiham verilib.

Qeyd edək ki, yanvarın 18-də saat 12:30 radələrində İmişli şəhəri, Abbasqulu Şadlinski küçəsində Dövlət Yol Polisi avtomobilinin iştirakı ilə ölümle nəticələnən yol-nəqliyyat hadisəsi baş verib. Xidmətə gedən DYP avtomobilinin qarşısına digər nəqliyyat vasitəsinin çıxması nəticəsində xidməti avtomobil yol kənarında olan uşaqlara dəyib. Hadisə nəticəsində 2 məktəbli ölüb, bir məktəbli və YPX avtomobilinin sürücüsü xəsarət alıb. İlk istintaq tədbirləri ilə İmişli rayon sakini, 2008-ci il təvəllüdlü Bəylər Bayramının qohumuna məxsus olan "Mercedes Benz 190" markalı, 30-BH-904 dövlət qeydiyyat nişanlı avtomobili talama məqsədi olmadan qanunsuz ələ keçirməklə qaçıraraq, nəqliyyat vasitələrini idarə etmək hüququ olmadan idarə edib yol hərəkəti qaydalarını pozaraq ehtiyatsızlıqdan iki şəxsin ölümünə, bir şəxsin isə sağlamlığına ağır zərər vurulmasına səbəb olmasına və idarə etdiyi avtomobili qəzanın baş verdiyi yerdə saxlayaraq yol-nəqliyyat hadisəsi yerindən qaçmasına əsaslı şübhələr müəyyən edilib. Bəylər Bayramlı Cinayət Məcəlləsinin 185.1 (talama məqsədi olmadan qanunsuz olaraq avtomobil ələ keçirmə), 263-1.4 (yol hərəkəti və ya nəqliyyat vasitələrinin istismarı qaydalarını nəqliyyat vasitələrini idarə etmək hüququ olmayan şəxs tərəfindən pozma ehtiyatsızlıqdan iki şəxsin ölümünə səbəb olduqda) və 264-cü (yol nəqliyyat hadisəsi yerindən qaçma) maddələri ilə təqsirləndirilən şəxs qismində olunub, müstətiqin vəsatəti və ibtidai araşdırma prosessual rəhbərliyi həyata keçirən prokurorun təqdimatı əsasında İmişli rayon məhkəməsinin qərarı ilə barəsində həbs-qətimkan tədbiri seçilib. Hadisə baş verəndən sonra qəzaya düşən YPX avtomobilinə əlavə zərər vurmaqla hadisə yerində hüquq pozuntusu törətməyə cəhd göstərən şəxslər müəyyən olunaraq saxlanılıblar. Faktı görə cinayət işi başlanılıb, araşdırmalar davam etdirilir. DİN-in mətbuat xidmətinin məlumatında bildirilib ki, başlanmış cinayət işi ilə əlaqədar istintaq olunan şəxslər vəkillə təmin olunub, istintaqın obyektiv aparılması üçün qanunamüvafiq tədbirlər görülür.

Onu da əlavə edək ki, qəzada xəsarət alan uşaqlardan biri müalicə olunduğu Yeni Klinikada yanvarın 22-si saat 01:45 radələrində dünyasını dəyişib. (APA)

Hazırda Azərbaycanla Avropa Şurası Parlament Assambleyası (AŞ PA) arasında heç bir dialoq mövcud deyil. Bu qurum özünü elə bir quyuya salıb ki, buradan onun qısa zamanda çıxması inandırıcı deyil. İndi isə AŞ PA, Avropa Birliyi, ABŞ ətrafındakı proseslər tamamilə fərqli istiqamətdə cərəyan etməyə başlayıb.

Bunu Teleqraf.com-a yidov deyib.

Milli Məclisin Beynəlxalq "AŞ PA müstəqil təşkilat münasibətlər və parlamentlərarası əlaqələr komitəsinin sədri Səməd Se-

Azərbaycansız AŞ PA-nın 1 ili: bu qurumu quyudan onlar çıxara bilər

Azər Badamov: "Bu təşkilatlar öz müstəqilliyini itiriblər və..."

Əli Orucov: "AŞ PA Azərbaycanla bağlı hələ də düzgün xətt götürməyib"

heçə endirdi", - deyə o qeyd edib.

Komitə sədri hesab edir ki, AŞ PA-da Frank Şvabe (almaniyalı ermənipərəst deputat) kimi şəxslər artıq "hökmranlıq" edir: "Ona görə də AŞ PA-nı getdikcə cılızlaşdırır, ucuzlaşdırır və daha çətin, gərgin vəziyyətə salırlar. Bu, özlüyündə həmin təşkilatda olan mənfi elementlərdən biridir".

Səməd Seyidova görə, hazırda AŞ PA-nın Avropada və dünyada nüfuz təsiri getdikcə aşağı düşür: "Demək olar ki, bu təşkilatın mövqeyi heç nədə nəzərə alınmır. Bu isə Avropa Birliyinin, ABŞ-ın daxilində baş verən proseslərlə bağlıdır. Ona görə də AŞ PA-nın durumu daha çox Avropa Birliyində və ABŞ-da baş verən məsələlərdən asılıdır. Çünki bu qurum müstəqil olaraq öz sözünü deməkdən könüllü şəkildə imtina edib. Qeyri-obyektiv qərarların qəbulu, ikili standartların üst səviyyəyə qaldırılması və böyük səhvlər AŞ PA-nı indiki hala salmış oldu".

Qeyd edək ki, yanvarın 24-də Azərbaycanın nümayəndə heyəti Avropa Şurası Parlament Assambleyası ilə əməkdaşlığı və təşkilatda iştirakını qeyri-müəyyən müddətə dayandırmaq qərarına gəlib, nümayəndə heyəti bununla bağlı bəyanat verib. Bunun AŞ PA-dan Azərbaycana qarşı qeyri-obyektiv qərarların verilməsi ilə bağlı olduğu açıqlanıb. Avropa Şurası Parlament Assambleyasının (AŞ PA) qış sessiyası yanvarın 27-də işə başlayacaq. Ancaq Azərbaycan iştirak etməyəcək. Bakı qarşı tərəfdən addım gözləyir və qoyulan sanksiyanın ləğvini tələb edir. Bir neçə gün sonra başlanacaq iclaslarda Azərbaycanla bağlı hansı qərarlar və müzakirələr ola bilər?

Deputat Azər Badamov Azərbaycanın tələblərinin hələ də yerinə yeti-

rimlədiyini qeyd etdi: "Avropa Birliyi və AŞ PA deqradasiyaya uğrayıb. Bu qurumlar öz müstəqilliyini itiriblər və sifarişlər əsasında qərarlar qəbul edirlər. ABŞ-da Trampın hakimiyyətə gəlməsi Avropa Birliyində narahatlıq yaradıb. Avropa Birliyinin rəhbərlərinin Trampın andiçmə mərasiminə dəvət olunmaması ABŞ-la Avropa Birliyi arasında münasibətlərin yeni bir dönməsinin başlanacağına mesaj idi. Çünki Tramp demokratiyanın, müstəqilliyin və ədalətli əməkdaşlığın tərəfdarıdır. Amma Avropa Birliyi və AŞ PA ikili standartların və sifarişlərin icrasına çevrilib. Bu baxımdan Azərbaycan-AŞ PA münasibətləri bir ildir ki, dayanıb. Azərbaycan AŞ PA-da fəaliyyətini qeyri-müəyyən müddətə dayandıraraq tələbimiz isə öl-kəmizə qarşı qərəzli münasibətin dəyişdirilməsi, şavabelərin təsiri altında qərəzli qərarların qəbul olunmasının dayandırılmasıdır. Təbii ki, AŞ PA öz qış sessiyasında Azərbaycana qarşı münasibətini dəyişərsə, yeni sanksiya siyasətindən əl çəkərsə, bizim yəni qayıtmağımız mümkündür. Azərbaycanın AŞ PA-dan gözləntisi budur. Amma onlar öz qərəzindən əl çəkməzlərsə, bizim də o xristian yuvasında işimiz olmayacaq. Avropa nəzərə almalıdır ki, dünyada siyasi müstəvi dəyişilir. Bu baxım-

dan ABŞ Avropa Birliyi münasibətlərinə yenidən baxarsa, Avropanın qurumları da öz yoluna qayıda bilər".

AMİP liderinin köməkçisi, politoloq Əli Orucov AŞ PA-nın Azərbaycanla bağlı tutduğu səhv mövqeyin hələ də davam etdiyini söylədi: "Azərbaycanın Avropa Şurası Parlament Assambleyasında iştirakının bir il əvvəl qeyri-müəyyən müddətə dayandırılmasına səbəb qurumun haqsız və ədalətsiz mövqe tutması və erməniləri birtərəfli qaydada dəstəkləməsi oldu. Xüsusən də almaniyalı Frank Şvabe kimi deputatların aqressiv hücumları nəticə etibarilə AŞ PA-Azərbaycan münasibətlərini qopma həddinə çatdırdı. Beləliklə də Azərbaycan bu qurumu tərk etmək məcburiyyətində qaldı. Təəssüf doğuran odur ki, Parlament Assambleyası öz səhvini düzəltmək və konstruktivlik göstərmək əvəzinə, bunun tamam tərsini etməklə gerdönüşü faktiki bloklamış oldu. Azərbaycan bu qurumda fəaliyyətini bərpa etməkdə və fəal işləməkdə maraqlıdır. Ancaq AŞ PA ölkəmizlə bağlı mövqeyində dəyişikliklər etmədiyindən, qərəz-mərazindən özünü xilas edə bilmədiyindən qurum 24 yanvar sessiyasını da Azərbaycan-sız keçirməli olacaq. Görünən odur ki, AŞ PA Azərbaycanla bağlı hələ də düzgün xətt götürməyib və təzyiqlərini davam etdirəcək.

Baxmayaraq ki, qəbul etdiyi sənədlərin hüquqi çəkisi yoxdur və deklarativ xarakter daşıyır. Ancaq Azərbaycanın Parlament Assambleyasından kənar tutulması bu qurum üçün də ciddi itki sayılmalıdır. Çünki Azərbaycan Avropanın bir parçasıdır və Qərbə inteqrasiya yönündə Moskvanın təhdidlərinə baxmayaraq riskli addımlar atır. Nəqliyyat və enerji şaxələndirilməsində, eləcə də təhlükəsizlik arxitekturasında önəmli rol var. Problem ondadır ki, istər AŞ PA olsun, istər Avropa Parlamenti olsun, istərsə də Qərbin bir sıra təsisatları olsun, nə yazıq ki, müstəqil və sərbəst qərarlar vermək və obyektivlik göstərmək iqtidarında deyil. Həmin institutlar Fransa və Almaniyanın təsiri altındadır və çox vaxt bu dövlətlərin maraqları kontekstindən çıxış edir. Məncə, AŞ PA özü müstəqil orqana çevrilməyincə belə gərginlikləri və əməkdaşlığa mane törədən halları ortadan götürmək mümkün olmayacaq. Halbuki Moskvanın təzyiqlərinə məruz qalaraq Qərbə inteqrasiyaya can atan gənc dövlətlər üçün AŞ PA əlverişli qeyində dəyişikliklər etmədiyindən, qərəz-mərazindən özünü xilas edə bilmədiyindən qurum 24 yanvar sessiyasını da Azərbaycan-sız keçirməli olacaq. Görünən odur ki, AŞ PA Azərbaycanla bağlı hələ də düzgün xətt götürməyib və təzyiqlərini davam etdirəcək.

□ **Cavansir ABBASLI,**
"Yeni Müsavat"

“Azərbaycan belə bir tələb irəli sürüb, Ermənistan isə müşahidəçilərin fəaliyyətinin davam etdirilməsi ilə bağlı öz versiyasını təqdim edib”. “Yeni Müsavat” xəbər verir ki, bu sözləri Ermənistan parlamentinin spikeri Alen Simonyan Avropa Birliyinin “mülki missiyası”nın fəaliyyətindən Azərbaycanın narazılığını şərh edərkən bildirib. Onun sözlərindən belə anlaşılıb ki, Ermənistan fevralda başa çatan Aİ missiyasının mandatını uzatmaq niyyətindədir.

Belə ki, Simonyan baş nazir Paşinyanın sözlərini təkrarlayaraq, müşahidə missiyasının yalnız delimitasiya və demarkasiya edilmiş ərazilərdə - məsələn, Kirants - fəaliyyət göstərməsinə ehtiyac olmadığını vurğulayıb. Sərhədin delimitasiya və demarkasiya prosesinin illərlə, hətta onillərlə davam etdiyini nəzərə alsaq, görünür, Ermənistan AB-ni “müşahidə missiyası” adı altında hələ uzun müddət regionda saxlamağa davam edəcək. Ermənistanın Azərbaycanla sərhədə AB “mülki missiyası” əvvəlcə iki aylıq gəlsə də, sonradan Bakının razılığı olmadan iki il müddətinə uzadılıb. Müddət 2025-ci ilin fevralında başa çatır. AB mandatın uzadılmasına çalışır.

“Moskvanın Ermənistan-

ma buna məhəl qoymadan avropalı “revizor”ların qalma müddətini uzatmaqda maraqlıdır. Çünki bu qərar təkəcə Ermənistandan asılı deyil, Qərb özü də regionda möhkəmlənməkdə istəkdir. Halbuki Rusiyanın da bu məsələyə münasibəti Ermənistanla aydındır, amma yenə də bu casus şəbəkəsi işini genişləndirir. Yeri gəlmişkən, Rusiyanın baş diplomatı Sergey Lavrov da demişdi ki, AB-nin missiyasının nə işlə məşğul olduğunu bilir. Bununla Qərbin bölgədə kəşfiyyat xarakterli fəaliyyətinə eyham vurmuşdu.

Siyasi ekspert Fuad Əliyev “Yeni Müsavat”a qeyd etdi ki, avropalı müşahidəçilərin bölgədən çıxarılması tələbini sərtləşdirməliyə. Onun sözlərinə görə, Ermənistanın

Sərhəddəki “casus”ların fevral hazırlığı - gərginlik artır...

Erməni spiker Bakının AB missiyası ilə bağlı tələb irəli sürdüyünü təsdiqlədi, lakin İrəvan gələn ay müşahidəçilərin qalma müddətini və sayını artırmaqda ısrarlıdır - ekspert təzyiqləri gücləndirməyə çağırırdı

genişlənəcək. Onların sayının 1500 nəfərə çatdırıldığı bildirilir. Bu addımlar Cənubi Qafqazda sabitliyi poza bilər. Rusiya bu mənzərədən məmnun deyil və rəqiblərinin ona müttəfiq olan ölkəyə sahiblənmək cəhdləri gərginliyi artırır. O səbəbdən vəziyyətin qeyri-stabil olacağı istisna edilmir. Bu şəraitin hərbi eskalasiya həddinə çatmasını gözləmirəm, amma bölgədə

dü. Həmin görüşdə Aİ Şurasının Prezidenti Şarl Mişel və Fransa prezidenti Emmanuel Makron da iştirak etmişdi. Missiya məhz Makronun təşəbbüsü idi. Azərbaycan müşahidəçilik institutuna etiraz etməsə də, onun şərti sərhədin öz tərəfində fəaliyyətinə razılıq verməmişdi. Rəsmi Bakı hələ lap əvvəldən müşahidəçilərin mövcudluğunu qəbul etməmiş, onların fə-

“Ölkənin müstəqilliyi əldən gedə bilər” - Bleyan

“Rusiya Zəngəzur dəhlizinin açılmasını nəzərdə tutan 10 noyabr bəyanatının 9-cu bəndinin icrasını gündəmdə saxlayır”. “Yeni Müsavat” xəbər verir ki, bunu Ermənistanın “Respublika Uğrunda” Partiyasının sədr müavini Arnold Bleyan deyib. Onun sözlərinə görə, İrəvan və Moskva arasında dəhlizin keçəcəyi Zəngəzurdə Rusiya konsulluğunun açılması və diplomatik nümayəndəliklərin genişləndirilməsi məsələləri müzakirə edilir:

“Məlumatə görə, Ermənistan tərəfi hər iki məsələyə öz etirazını bildirib. Bizə Sünikin (Zəngəzur - red.) ruslaşması lazım deyil. Orada rusların sayı nə qədər azdırsa, Sünik o qədər Ermənistan ərazisində qalacaq, əks halda, bu, Ermənistanın müstəqilliyinin itirilməsinə gətirib çıxaracaq”. Bleyan bölgədə konsulluq açmaq istəyən Rusiyanın hədəfinin dəhlizə nəzarət olduğunu istisna etmir.

“Azərbaycan bu yolu götürəcək” - erməni deputat

Ermənistan parlamentinin deputatı Qarnik Danelyan iddia edir ki, sərhədlərin demarkasiyası zamanı Azərbaycanın maraqları konkretir. Tribunainfo.az xəbər verir ki, o, bununla bağlı konkret istiqamət də göstərib.

Danelyan deyib ki, “Azərbaycanın ambisiyalarının digər hədəfi Kirants-Voskepar yoludur”. Onun sözlərinə görə, həmin yolun 4-5 keçidi var. “Azərbaycan tərəfinin həmin ərazilərlə bağlı ambisiyaları var. Və o əraziləri götürmək üçün hər şeyi edəcək”.

Paşinyanın qaynının evi qarət edildi

Naməlum şəxslər Ermənistanın hakim “Mülki müqavilə” fraksiyasının deputatı, Nikol Paşinyanın qayını Hraçya Akopyanın şəxsi evini qarət ediblər. Bu haqda Ermənistanın “Hraparak” nəşri yazıb. Məlumatə görə, hadisə bu ilin əvvəlində baş verib, lakin deputat bunu ciddi şəkildə gizli saxlamağa çalışıb.

O, lazımsız spekulasiyalara yol verməmək üçün yaxınlarına bunu açıqlamaq istəməyib. Daxili İşlər Nazirliyindən bildirilib ki, yanvarın 14-də onlara Dzorabqyurdakı fərdi evlərdən birində quldurluq faktının qeydə alınması barədə xəbərdarlıq daxil olub. Əldə edilən materiallar İstintaq Komitəsinə göndərilib.

■ **Xəbərləri hazırladı: EMİL**

dakı Avropa Birliyinin (AB) missiyasına münasibəti mənfidir”. Rusiya Xarici İşlər Nazirliyinin rəsmi nümayəndəsi Mariya Zaxarova brifinqdə bildirib. Zaxarova vurğulayıb ki, AB missiyası Cənubi Qafqaz regionuna yad cisimdir: “Əminlik ki, Cənubi Qafqaz qarşısında dayanan bütün məsələlər xaricdən müdaxilə olmadan region ölkələrinin kollektiv səyləri ilə həll oluna bilər. Belə bir sual vermək istəyirəm: Əgər AB missiyası sabitliyə nail olmaqda bu qədər qərarlıdırsa, nə üçün mandatının uzadılması qərarı, eləcə də o vaxt missiyanın yerləşdirilməsi qərarı Bakının razılığı olmadan verilir, nə üçün regionda vəziyyətin yaxşılaşdırılmasında xüsusi marağı olan regional oyunçunun rəyi nəzərə alınmır?”

Göründüyü kimi, İrəvan Bakının tələbi ilə tanışdır, am-

bu addımlarına Rusiyanın yalnız bəyanatla cavab verməsi yetərli sayılır: “Bunun ardınca amerikalılar da gəlməkdədir. Fakt budur ki, Ermənistan özünü icarəyə çıxarmaq iqtidarında deyil, başqa qüvvələrə arxalanır. Bu da Ermənistanın müstəqil dövlət olmadığını sübut etməkdədir. Özünə hörmət edən heç bir dövlət ərazisini belə poliqona çevirməz. Hazırda Rusiya, Avropa və Amerika bu ölkəyə yerləşib. Ancaq Ermənistan hakimiyyəti bu addımlarını məntiqli izah edə bilmir”. **Ekspert vurğuladı ki, bu missiyanın tərkibində Kanada belə varsa, deməli, AB yox, NATO sərhəddə yerləşdirilib:** “Simonyanın açıqlaması Paşinyanın sözlərindən seçilmir. Gələn ay AB-nin bölgədə qalma müddəti də uzadılacaq, tərkibi də

sülhə əngəl olmaqdadır”. **F.Əliyev Azərbaycanın AB qarşısında məsələ qaldırmasını vacib hesab edir:** “Avropa Birliyi bizimlə tərəfdaşlığı olan qurumdursa, izahat verməlidir. Biz birliyə üzv olan 9 ölkə ilə tərəfdaşıq. Onlardan biri Polşadır. Amma prezidenti Duda sərhədimizi “binokl”la müşahidə edirdi. Ona görə də mövqeyimizi bildirməliyik və Ermənistanla təzyiqləri artırmalıyıq”.

Qeyd edək ki, Aİ-nin mülki müşahidə missiyası 2022-ci ilin dekabrından fəaliyyətə başlayıb. Ancaq təsisatın formalaşması ilə bağlı qərar əvvəl - həmin ilin oktyabrında verilmişdi. Daha doğrusu, söhbət qərardan yox, razılıqdan getmişdi. Belə ki, oktyabrda Praqada Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanla görüşmüş-

aliyyətinə lüzumsuz yanaşmışdı. Çünki bu təcrübənin heç bir fayda verməyəcəyi məlum idi. Nəzərə alaq ki, işğal illərində ATƏT-in monitorinq qrupu deyilən təsisat fəaliyyət göstərmişdi. Qurum guya qoşunların təmas xəttində atəşkəsin qorunmasına nəzarət edəcəkdi. ATƏT-in Minsk Qrupu kimi, bu təsisat da işğalın leqallaşdırılmasına çalışmışdı.

Azərbaycanın 2022-ci ildə Aİ-nin missiyasına açıq etirazının olmamasına gəlinə, bunun üçün mexanizm istisna idi. Onsuz da Fransa və Ermənistan sövdələşmişdilər və hər bir halda, Aİ-nin missiyası Cənubi Qafqaza gələcəkdi. O da məlumdur ki, Aİ-nin müşahidəçilərinin tərkibi pensiyada olan alman polisliklərindən və fransız jandarmiyasının təmsilçilərindən ibarətdir. Yeni onlar, faktiki

olaraq, təcrübəli hərbiçilərdir. Aİ-nin Ermənistandakı səfiri Vasilis Maraşos isə bir müddət əvvəl Azərbaycanın Aİ-yə qarşı ittihamlarına cavab verərək demişdi ki, təşkilatın sözügedən missiyası yerlərdə insanların təhlükəsizliyini güc-

ləndirmək üçün əla iş görür. “Əla iş”in nə demək olduğu məlum deyil. Hər halda, şərti sərhəd zolağı boyu pikap avtomobillərlə yol gedib-gəlmək iş sayıla bilməz.

■ **Emil SALAMOĞLU, “Yeni Müsavat”**

Şortikli rüşvətxor

Zamin HACI
 zaminhaci@gmail.com

Deputat Erkin müəllim demişken, Avropada həyat həyat deyil. Maraqsızdır. Ancaq bizdə hər gün yeni əyləncələr çıxır. Başımızı qatmağa, məşallah, cürbəcür əhvalatlar yaranır.

Məsələn, elə şortik məsələsi. Neçə illərdir uca xalqımız şalvarın ayağının uzunluğu məsələsində ümummilli razılığa gəlməkdə çətinlik çəkir. Bəzi regionlarımızda şalvar dizdən iki qarış aşağıyacan uzanmalıdır, əks halda qırıq qopur, qan su yerinə axır. Ana-bacı temasıdır. Həqiqətən, mən fikir vermişəm, bizim bəzi bölgələrdə ana-bacılar şortik geyinən kişilərin ayağına pis gözlə baxır. Küçədə, yol kənarlarında durub gözləyirlər ki, şortikli adamlar keçsin, baxsınlar.

Başqa regionlarımızda isə şalvarın balağı dize qədər olsa bəs edir. Amma bu dress-kodu pozub yarım santimetr yuxarıdan getsən, payını alarsan. Şortikin uzunluğu dövlət atributu kimi bir zəddir. Pozmaq olmaz. Pozanın ağzını cırırlar. Ya da pozurlar. Sözləşmə, dilçi alimlərimizin fikrincə, şortik sözü ilə şortu sözü eyni kökdən gəlir və əxlaqsız insan deməkdir.

Bu günlərdə qədim Gəncəmişdə bir nəfəri şortik geyindiyi üçün bıçaqlayıb öldürmüşlər. Halal olsun. Yəqin Nizami Gəncəvi bu həmyerliləri ilə qürur duyurdu. O cümlədən Cavad xan. Çünki şortik bizim regiona elə rus işğalıyla birgə gəlmişdir. Məncə, Sürət Hüseynovun da şortikə neqativ münasibəti olubdur, təəssüf, bunu indi dəqiqləşdirmək mümkün deyil.

Dövlətçilik və milli mental ənənələrimiz yaşanmalıdır. Avropanın yaxşısını götürüb pisini atmaq. Məsələn, avro yaxşıdır. Rüşvəti avro ilə verirlərsə, alın. Halaldır. Yox, şortik şəklində ödəmək istəsələr almayın.

Yeri gəlmişkən, bayaq adını çəkdim, böyük şairimizin şortik temasında şeiri vardır. "Sirrlər xəzinəsi" poemasında yazır: "Qüvvət şortikdədir, şortiksiz heç kəs, Heç kəsə üstünlük eyləyə bilməz".

İnşallah, şalvarın uzunluğu mövzusu yaxın yüz ildə əsas gündəmlərimizdən olacaqdır (fz qala səhvən "gündəyməz" yazmışdım). Marsda şortiklə gəzmək olarmı, süni intellekt şortikə necə baxır, işıq sürəti ilə uçan kosmik gəmidə şortikin ayaqları uzanır, ya qısalır - bunlar hamısı həlli vacib işlərdir.

Ağır Cinayət Məhkəməsində bir maraqlı proses başlayıb. Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyində sədr müavini vəzifəsində çalışan yoldaşın evindən 244 min manatlıq qızıl oğurlayan qadın müttəhim kürsüsündə əyləşib. (Sözləşmə, bu detala diqqət etməsinizmi, bizim ana dilimizdə "kürsü" sözü əsasən iki sözə yəni işləyir, biri "vəzifə" sözüdür, o biri "müttəhim". Olduqca maraqlı psixososial, filoloji-etnoqrafik özəllikdir). Qadın polis nəzarətindədir, hələlik tutmayıblar. Baxmayaraq evvəllər də oğru həyatı yaşayıb, bir dəfə həbsdə yatıb. 3 uşaq anasıdır. Yəqin məhkəmə analara hörmət baxımından hələlik bunu tutmur. Jurnalist qız olsa tutardılar. Lakin siyasətə qarışmayaq. Məni məsələnin digər tərəfi düşündürür: kiçik və orta biznesə yardım idarəsində müavinin evindən bir oğurluqda 244 minlik qızıl aparmaq mümkündürsə, sədrin evindən nə qədər çıxar? Elə-belə, ritorik sualdır və heç kəsi yönəltmək məqsədini yoxdur.

Üstəlik, gör kiçik və orta biznes necə yardımlar alıb, necə inkişaf edib... Yoxsa özünə o qədər qızıl qalmazdı. Mənə elə gəlir məhkəmə-istintaq orqanlarına da qızıldan pay-pürüş çatıb, əks halda, oğru qadın bayırda gəzməzdi. Bayaq yazdığım "cənnət anaların ayağı altındadır" motivini çox ciddiyyə almayın.

Hər daşı qızıl olan ölkədir. Hansı məmuru qaldırsan, altından qızıl yatağı çıxır. Ona görə hər bir vəzifəli yoldaşın villasının yanında sianidlə qızıl təmizləmə üçün süni göllər yaradılır.

Sonda bir detalı da diqqətinizə çatdırım: siz heç şortiklə rüşvət alan məmur görmüsünüz? Olmaz. Çünki mentalitetimizə ziddir.

Rusiya 3+3 platformasını yenə gündəmə gətirdi - niyə baş tutmur

Politoloq: "Bunun reallaşması üçün əslində ölkələrin hər biri gərəkən addımları atmalıdır, sabotajdan imtina edilməlidir"

Azərbaycanın ideyası olan 3+3 əməkdaşlıq platforması regionda davamlı sülhün və əməkdaşlığın qaranlıq ola bilər. Bu platformanı qardaş Türkiyə ilə yanaşı Rusiya da dəstəkləyir. Müəyyən dövrdə İranla, Ermənistanla da ayrılıqda Rusiya və Türkiyə tərəfindən müəyyən müzakirələr aparılmışdır.

Gürcüstan Qərbin cayna- ola bilər: "Nəzərə alsaq ki, bu format ilk dəfə Azərbaycan bundan imtina edirdi.

İndi isə regionda yeni şərtlər formalaşıb. Belə bir mərhələdə Rusiya bu məsələni yenidən gündəmə gətirib.

Rusiya xarici işlər naziri Sergey Lavrov erməni həm-

format ilk dəfə Azərbaycan və Türkiyə prezidentləri tərəfindən səsənlənib və Rusiya tərəfindən dəstəklənərsə də İran, Ermənistan və Gürcüstan ilk dövrlər bu formata soyuq yanaşıblar. Gürcüstanın bu formatda iştirak etməməsinin əsas səbəbi bellidir. Onun

Şahin Mustafayev İran Ali Milli Təhlükəsizlik Şurasının katibi ilə görüşüb

İran Ali Milli Təhlükəsizlik Şurasının katibi Əli Əkbər Əhmədian Azərbaycanın çağ nazirinin müavini Şahin Mustafayevlə görüşüb. APA xəbər verir ki, bu barədə İran dövlət mediası məlumat yayıb.

Görüşdə ikitərəfli münasibətlərin bütün aspektlərinin inkişafı və Cənubi Qafqaz regionunda baş verən son hadisələr müzakirə edilib.

Görüş Şahin Mustafayevin Azərbaycan və İranın Birge İqtisadi Komissiyasının 16-cı iclasında iştirak üçün Tehrana səfəri çərçivəsində baş tutub.

karı Ararat Mirzoyanla görüşdə 3+3 regional əməkdaşlıq formatının gələcək fəaliyyətində maraqlı olduqlarını təsdiqlədiklərini də söyləyib: "Üç Cənubi Qafqaz ölkəsi və onların üç qonşusu olan Rusiya, İran və Türkiyə... Bu platformanı olduqca perspektivli hesab edirik".

Hazırkı durumda bu platforma üzrə əməkdaşlıqlar başlaması mümkündürmü? Bunda kim maraqlı deyil? Gürcüstan nəhayət bu formata müsbət yanaşa bilərmi?

Politoloq Oqtay Qasımov "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, Sergey Lavrovun söylədiyi kimi, əslində Cənubi Qafqazda ən uyğun əməkdaşlıq formatlarından biri 3+3 formatı

ərazilərinin Rusiya tərəfindən işğal olunması və bu işğal faktının davam etməsi səbəbidir. Ermənistan və İran daha çox Rusiyanın təşviqləri sayəsində 3+3 formatında iştirak etdilər. Bu formatın əsas məqsədlərindən biri Cənubi Qafqazdakı problemlərin məhz region ölkələrinin vasitəsilə həll olunmasını özündə ehtiva edir. Azərbaycan da bunun əleyhinə deyil. Ona görə də 3+3 formatını təklif edən əsas tərəf olaraq Azərbaycan bu formatda aktiv şəkildə iştirak eləyir. Rusiya xarici işlər nazirinin Ermənistan xarici işlər naziri ilə görüşdə söyləyən formatla bağlı həmin fikirləri səsləndirməsi əslində Ermənistanla mesaj satmalarından biri 3+3 formatı

son illər Rusiyanın təklif etdiyi və ya dəstəklədiyi formatlardan mümkün qədər uzaq durmağa çalışır. O cümlədən Ermənistanın 3+3 formatında iştirakı, sadəcə olaraq, nominal xarakter daşıyır. Çünki bu belə olmasaydı, Ermənistan bölgəyə kənar qüvvələrin gəlməsində maraqlı olmazdı və buna şərait yaratmazdı. Hazırda 3+3 formatında əsas maraqlı olan ölkələr Azərbaycan, Türkiyə və Rusiyadır. İran da faktiki olaraq arxa planda Qərblə öz əlaqələrini qurur və məhz Ermənistanı da Rusiyadan uzaqlaşmağa müəyyən qədər həvəsləndirən Tehrandır. İran üzrə 3+3 formatında iştirakın tərəfdarı olduğunu söyləyərsə də, bu formatda çox

da fəal iştirak etmir. Eyni zamanda İran tərəfdən Türkiyə və Azərbaycan haqqında zaman-zaman aparılan eks-təbliğatlar, səsləndirilən fikirlər də onu deməyə əsas verir ki, İran da heç də bu formatın optimal olmasında maraqlı deyil. Gürcüstana gəlincə, Gürcüstanın son zamanlar Qərblə münasibətlərinin soyuqlaşmasına baxmayaraq bu formatda iştirakı hələ real görünmür. Ona görə ki, Gürcüstanın hələ də Abxaziya və Cənubi Osetiya ilə bağlı Rusiya ilə ciddi problemləri var və həmin ərazilər faktiki olaraq hələ də Rusiyanın işğalı altındadır. Ermənistan isə Qərblə hazırda əlaqələri gücləndirməklə mümkün qədər fərqli bir davranış sergiləməkdədir. O baxımdan Sergey Lavrovun gündəmə gətirdiyi məsələyə yaxın dövrdə istənilən səviyədə müsbət reaksiya verəcəyi ehtimalı azdır".

Politoloq sonda vurğuladı ki, 3+3 formatı bölgənin 6 ölkəsinin hər biri üçün faydalıdır. Onun reallaşması üçün əslində ölkələrin hər biri gərəkən addımları atmalıdırlar, sabotajdan imtina edilməlidir. Bu olarsa, sözügedən format işlək və səmərəli format olacaqdır.

□ **Etibar SEYİDAĞA,**
 "Yeni Müsavat"

Lavrov Mirzoyana hansı təlimatı verdi - İrəvan siyasətini dəyişsə...

Vaşinqtonda imzaladığı xartiyanın hesabatını vermək üçün Moskvaya çağırılan erməni diplomat nə ilə qayıdır?; "İki daş arasında qalan" Ermənistanın şantaj siyasəti işə yarayacaqmı...

Ermənistanın xarici işlər naziri Ararat Mirzoyanın Moskvaya son səfəri xeyli diqqət cəkdi. İrəvanın Moskvadan üz döndərərək Qərba qucaq açdığı, bu səbəbdən Kremlə gərginlik başlandığı bir vaxtda erməni nazirin Rusiyaya səfəri haqqı olaraq müzakirələrə səbəb oldu.

Sergey Lavrov və Ararat Mirzoyanın təkbətək görüşü barədə Rusiya Xarici İşlər Nazirliyinin rəsmi nümayəndəsi Mariya Zaxarova məlumat verib ki, xarici işlər nazirləri ikitərəfli məsələləri, Avra-siya İqtisadi İttifaqı və digər birliklər çərçivəsində əməkdaşlığı müzakirə ediblər. Bildirilib ki, görüşdə Cənubi Qafqazdakı vəziyyətə xüsusi diqqət yetirilib, Ermənistan və Azərbaycan arasında normalaşmaya nail olunması vurğulanıb. Mirzoyan görüşdən sonra verdiyi açıqlamasında deyib ki, Ermənistan beynəlxalq platformalarda Rusiyanın maraqlarını nəzərə almağa çalışır: "Digər mühüm göstərici beynəlxalq platformalarda əməkdaşlıqdır. Biz həmişə Rusiyanın maraqlarına anlayışla yanaşmağa çalışırıq ki, Rusiya tərəfi də beynəlxalq platformalarda müəyyən dərəcədə Ermənistanın maraqlarını nəzərə alsın. Beynəlxalq platformalarda əməkdaşlıq əlaqələrimizin bir hissəsidir və biz bu ənənəni davam etdirmək niyyətindəyik". Lavrov isə qeyd edib ki, Moskva İrəvanla Bakı arasında normalaşmağa kömək etməyə hazırdır. O vurğulayıb ki, Moskvanın nöqtə-nəzərindən, bu razılaşma-

lar, xüsusilə regiondakı mövcud vəziyyət fonunda aktual olaraq qalır. "Regional təhlükəsizlik bizim Cənubi Qafqaz istiqamətində hərəkətlərimizdə mühüm yer tutur", - Rusiya XİN başçısı əlavə edib.

XİN başçıları arasında görüş keçirildiyi bir vaxtda isə Ermənistan parlamentinin sədri Alen Simonyan "Rusiya bizi tərk qoyaraq bölgəni tərk etdi", - deyərək absurd bir açıqlama verib. Erməni spikerin dediklərinə diqqət edək: "Avropa Birliyinə üzvlük prosesi Ermənistan xalqının iradəsidir və biz bu iradəni Ermənistan parlamentində müzakirə edəcəyik, qərar qəbul edəcəyik, bundan sonra nə edəcəyimiz belli olacaq. Rusiya tərəfi bununla bağlı o qədər də böyük narahatlıq keçirməməlidir və mən düşünürəm ki, bu, Rusiya üçün problem yarada bilməz. Əgər bu, onlar üçün problemdirsə, mənə, Ermənistan və Rusiya tərəflərinin bir-biri ilə müzakirə edə bilməyəcəyi problem yoxdur. Biz müzakirə edə bilərik, həll yolları tapa bilərik, lakin Ermənistan suveren dövlətdir və hansı qanunu qəbul edəcəyini, nəyin onun maraqlarına uyğun, nəyin maraqlarına uyğun olmadığını özünü qərar verir. Rusiyanın

Ermənistan baxımından bölgədə itirdiyi isə Moskvanın addımları və bizi tərk qoyaraq bölgəni tərk etməsidir. Ermənistanı öz təhlükəsizliyini, varlığını təmin etməyə çalışmaqda ittiham edə bilməzlər. Bu ilk addım deyil, bu addımlardan biridir".

Göründüyü kimi, Ermənistan rəsmiləri növbəti dəfə şantaj yolu ilə maraqlarının təmin olunmasına çalışırlar. İstisna deyil ki, qatı qərbpərəstlərdən olduğunu nümayiş etdirməyə çalışan Simonyan bununla Mirzoyanın Rusiyaya çağırılmasını arxa plana keçirməyə və rəsmi İrəvanın Avrointegrasiya xəttinə "sadiqliyini" sərgiləməyə çalışır. Eyni zamanda Rusiyanı şantaj etmək əlavə nələrsə qopartmaq niyyəti də yox deyil. Bu arada Rusiya Dövlət Dumasının rəhbərliyinin və XİN başçısının İrəvana səfər anonsunun verilməsi də diqqət çəkir. Belə görünür ki, Kreml Ermənistanı asanlıqla Qərba "yem" etmək niyyətində deyil. Xüsusilə də Ermənistan hökumətinin Avropa İttifaqına üzvlüklə bağlı qərarını elan etməsindən, həmçinin A.Mirzoyanın Vaşinqtonda, ABŞ-ın keçmiş dövlət katibi Entoni Blinkenlə strateji tərəfdaşlıq xartiyanını imzalamasından sonra erməni diplomatın Moskvaya çağırılması heç şübhəsiz hesabat məqsədi daşıyırdı. Üstəlik, eyni gündə İrəvandan Tehra-

na da missiya göndərilməsi Ermənistan-ABŞ yaxınlaşmasından yaranan narahatlıqları sənətləmək məqsədilə atılan addım idi. Bəs Lavrov keçirilən danışıqlarda Mirzoyana hansı təlimatlar verə bilər və yaxud İrəvan bunlara əməl edəcəkmi? Əgər İrəvan mövcud kursunu dəyişməsə, vəziyyət hansı istiqamətə yön ala bilər?

Deputat Sahib Aliyev "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirdi ki, Rusiyanın xarici işlər naziri Sergey Lavrovla Mirzoyan arasında görüşün nə ilə nəticələndiyi hələlik dəqiq belli deyil: "O da tam belli deyil ki, Ermənistan Qərblə başladığı oyunda Rusiyanın onun üçün cızdığı qırmızı xətti keçəcəkmi? Amma bunun razılaşdırılmış oyun olduğuna hələ də mənim şübhəm yoxdur. Sadəcə, görünür, İrəvandalılar arada öz oyunlarını oynamağa çalışırlar ki, onda da Rusiya bir, İran digər tərəfdən onları çağıraraq qulaqburması verirlər. Heç təsadüfi deyil ki, Mirzoyanın ardınca onun müavini Kostanyan da izahat üçün Tehrana gəldi".

Alen Simonyanın açıqlamasına gəldikdə, S.Aliyev bu barədə də maraqlı fikirlər söylədi: "Simonyanın dediklərindən gəldiyim nəticə budur ki, onlar suverenlik adı altında əslində öz bufer funksiyalarını, forpostluqlarını möhkəmlətmə-

Prezident İlham Əliyev Davosda Zelenski ilə görüşüb

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev yanvarın 22-də Davosda qarşı tərəfin müraciəti əsasında Ukrayna Prezidenti Volodimir Zelenski ilə görüşüb.

APA xəbər verir ki, söhbət zamanı Azərbaycanla Ukrayna arasında siyasi, iqtisadi, humanitar sahələrdə əlaqələr, energetika sahəsində əməkdaşlıq və regional təhlükəsizlik məsələləri müzakirə olunub.

yə çalışırlar. Rusiya bizi tərk qoyub bölgəni tərk etdi" şikayətinin arxasında duran mətləb ondan ibarətdir ki, biz burada təkcə qala bilmərik, mütləq kiməsə forpostluq etməliyik. Yaxud əgər burada bizi qanadı altına alacaq biri olmasa, biz də olmayacağıq. Və çox təəssüf, Ermənistanda təkəcə Simonyan yox, demək olar siyasətçilərin və siyasətçünasların hamısı elə düşünür ki, görünür, bunun da səbəbi bu regiona niyə köçürüldüklərini və burada onlara nə məqsədlə dövlət yaradıldığını bilmələrindən irəli gəlir".

Sosial Tədqiqatlar Mərkəzinin icraçı direktoru, hüquqşünas Sahib Məmmədov qəzetimizə bu barədə danışarkən maraqlı xatırlatma etdi: "Biz əvvəlki şərhlərimizdə Ermənistanın Rusiyaya davamlı demarşlarını "diplomatiya naz" adlandırmışdıq. Ermənistanın bütün demarşlarına, hətta Rusiya prezidentinə cinayət işi başlamış Beynəlxalq Cinayət Məhkəməsinin Statutuna qoşulması, ölkəyə "müşahidə missiyası" adı altında Avropa İttifaqı və Kanadanın yarımhərbi qüvvələrini yerləşdirməsi, ABŞ-la müttəfiqlik müqaviləsi imzalaması, Avropa İttifaqına üzvlüklə bağlı prosedurlara başlamasına baxmayaraq, iki ölkə arasında iqtisadi və hərbi sahədə müttəfiqlik davam edir. Ermənistan Avra-siya İqtisadi İttifaqının üzvü kimi Rusiya, Belarus, Qazaxıstan və Qırğızıstanla vahid gömrük sərhədlərinə malikdir və hazırda Rusiyaya tətbiq olunan sanksiyalardan maksimum bəhrələnilir. Ermənistan rəhbərliyinin bütün bəyanatlarına baxmayaraq, bu ölkə Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatında da üzv kimi qalır. Rusiyanın hərbi bazası Ermənistandadır, həmçinin Ermənistanın sərhədlərini Rusiya Federal Sərhəd Xidməti mühafizə edir. Ermənistanın enerji, nəqliyyat, sənaye, rabitə sahələri demək olar Rusiya dövləti, yaxud şirkətləri tərəfin-

dən idarə olunur və ya onların mülkiyyətindədir. Belə olan halda Ermənistanın Rusiya ilə yumşaq desək, dost olmayan Avropa İttifaqı və ABŞ-la bu qədər yaxınlaşmasına Rusiyanın tolerant münasibəti, həmçinin AI və ABŞ-ın Ermənistanın Rusiya ilə iqtisadi və hərbi müttəfiqliyinə rəğmən Ermənistanı dəstəkləməsi, ona maddi və hərbi yardımlar etməsi özlüyündə nonssedir".

S.Məmmədovun fikrinə, görünən budur ki, Ermənistan diplomatik manevrlər etməklə hər tərəfdən bəhrələnilir və öz iqtisadi və hərbi potensialını artırmağa cəhd edir: "Ermənistanın xarici işlər nazirinin Rusiyaya səfəri və Rusiya XİN rəhbəri ilə görüşü, birgə bəyanatla çıxış etməsi bir daha onu göstərir ki, Ermənistan bütün dövlətlər üçün əlaltı rolunu oynamaqda davam edəcək. Azərbaycan hava yollarına məxsus təyyarənin Rusiyanın hava məkanında vurulmasından sonra yaranan şəraitə Ermənistan fürsət kimi baxır və ümid edir ki, Rusiya-Azərbaycan münasibətləri pisləşəcək və Ermənistan bundan öz xeyrinə istifadə edəcək".

STM-in icraçı direktoru qeyd etdi ki, Mirzoyan Moskvada Rusiya ilə müttəfiqlik münasibətlərini təsdiq edən bəyanatla çıxış etdiyi vaxtda Ermənistan parlamentinin sədri Alen Simonyanın "Rusiya bizi tərk qoyaraq bölgəni tərk etdi" bəyanatı da təsadüfi deyil: "Onlar bunu Avropa İttifaqı və ABŞ-ı sakitləşdirmək üçün edirlər. Yəni baxmayaraq ki, xarici işlər naziri Rusiyaya səfər edib, amma biz onlardan narazıyıq. Düzü, bu cür primitiv xarici siyasətdən nə qədər bəhrələnlə biləcəklər onu deməkdə çətinlik çəkirəm. Amma fakt budur ki, hələ ki Ermənistan bu primitiv və "şaxələndirmiş" siyasətdən bəhrələnlə bilir".

□ **E.PASASOY,**
"Yeni Müsavat"

“Avropanın patent müraciətlərinin global payı ABŞ və Çinlə bərabərdir, amma dünya dəyişir”. Bunu Davos İqtisadi Forumunda çıxışında Avropa Komissiyasının Prezidenti Ursula von der Lyayen deyib.

O bildirib ki, son 25 ildə Avropa öz böyüməsini sürətləndirmək üçün global ticarətin yüksəlişinə, Rusiyadan gələn ucuz enerjiyə arxalanıb: “Əsrin növbəti rübündə böyüməimizi davam etdirmək üçün Avropa sürətini dəyişdirməlidir. Gələn həftə Avropa Komissiyası növbəti beş il üçün yol xəritəmizi, Rəqabət Qabiliyyətlik Kompasımızı təqdim edəcək. Diqqət innovasiya

Avropanın inkişafına Rusiya və Çin

əngəli - avrokomissar nə demək istədi...

Brüssel Trampın mümkün addımlarına qarşı da hələ ötən ilin sentyabrından mübarizə planı hazırlamağa başlayıb

boşluğunu aradan qaldırmaq-la məhsuldarlığı artırmağa yönəlməlidir. Dekarbonizasiya və rəqabət qabiliyyəti üçün birgə planı qeyd etmək istəyirəm. Bacarıqlı işçi qüvvəsi çatışmazlığını və bürokratiyanı aradan qaldırmaq lazımdır. Bu, bütün avropalıların texnoloji dəyişikliklərdən faydalana bilməsini təmin etməklə, bunu daha sürətli, daha təmiz və daha ədalətli etmək strategiyasıdır. Bu strategiyayı dəstəkləyəcək üç əsas toxunmaqla istəyirəm. Birincisi, Avropanın dərin və likvid kapital bazasına ehtiyacı var. Avropa ev təsərrüfatlarının əmanətləri demək olar ki, 1,4- trilyon avroya çatır. Bu, ABŞ-da 800 milyard avrodan bir qədər çoxdur. Lakin Avropa şirkətləri bundan istifadə etmək və ehtiyac duyduqları maliyyəni toplamaq üçün mübarizə aparır. Daxili kapital bazamız parçalanmış olduğundan hər il 300 milyard avroluq Avropa əmanətləri xaricə yatırılır. Bu, texnoloji startaplarımızın böyüməsini dayandırır və innovativ təmiz texnologiya sektorumuza mane olan əsas məsələdir. Bizim kapitalımız yoxdur. Bizdə əmanətləri investisiyalara çevirən səmərəli kapital bazarı yoxdur. Buna görə də biz Avropa Əmanət və İnvestisiya İttifaqı yaradacağıq. Biz Avropada edilən innovasiyaların və riskin inkişafı üçün daha çox kapital səfərbər edəcəyik. İkincisi, işi çox asanlaşdırmalıyıq. Böyük istedadlarımızın çoxu Avropa İttifaqını tərk edir, çünki onların şirkətlərini başqa yerlərdə böyütmək daha asandır. Çoxlu sayda firmalar lazımsız bürokratiyaya görə Avropaya sərmayə qoymağı dayandırır. Avropa

səviyyəsində biz davamlı maliyyə və lazımi araşdırma qaydalarımızın geniş şəkildə sadələşdirilməsinə başlayacağıq. Bu gün Avropa vahid bazasında hələ də çoxlu milli maneələr var”. Qeyd edək ki, komissiya prezidentinin çıxışı Avropa İttifaqı iqtisadiyyatında mövcud olan və son illərdə açıq nəzərə çarpan problemlərin rəsmi etirafıdır. Aydın məsələdir ki, Rusiyadan neft-qaz alışıının dayandırılması Avropa iqtisadiyyatı üçün ciddi problemlər yaradıb. Bunun koronavirus pandemiyasının yaratdığı durğunluqdan sonraya təsadüf etməsi çətinlikləri daha çox artırırdı. Pandemiyanın global ticarət zəncirində yaratdığı qırılmalardan doğan qiymət artımlarını enerji daşıyıcılarının kəskin bahalaşdırması sürətli inflyasiyaya çevirdi. Nəticədə Avropa İttifaqı bir tərəfdən inflyasiyanı önlemək üçün iqtisadiyyata pul axınına məhdudlaşdıran sərt monetar siyasətə keçdi, digər tərəfdən, əsasən sənayenin hesabına qaz istehlakını 45 faizə qədər azaltmaq məcburiyyətində qaldı. Bu iki amil birlik daxilində iqtisadi artım sürətini minimuma endirdi. Avropa İttifaqının Statistika İdarəsinin (Eurostat) yekun məlumatlarına əsasən, avrozonada iqtisadiyyatı 2024-cü ilin üçüncü rübündə əvvəlki üç ayla müqayisədə cəmi 0,4 faiz artıb. Bu, son 2 ildə ən yüksək rüblik artımdır. İllik ifadədə avrozonanın ÜDM-in həcmi iyul-sentyabr aylarında 0,9 faiz artıb ki, bu da bazar gözləntiləri ilə üst-üstə düşüb. İkinci rübdə Avrozonada iqtisadiyyatı əvvəlki rüblə müqayisədə 0,2 faiz, illik müqayisədə

də isə 0,5 faiz genişləndib.

Avrozonada istehlak xərcləri üçüncü rübdə əvvəlki üç ayla müqayisədə 0,7 faiz, dövlət xərcləri 0,5 faiz, ümumi əsas kapitalın formalaşması isə 2 faiz artıb. Bundan əlavə, ixracın həcmi 1,5 faiz azalıb, idxal 0,2 faiz artıb. Avrozonanın ən böyük iqtisadiyyatına malik Almaniyanın ÜDM-i üçüncü rübdə əvvəlki rüblə müqayisədə 0,1% faiz artıb, illik müqayisədə isə 0,3 faizi azalıb, Fransanın ÜDM-i müvafiq olaraq 0,4 faiz və 1,2 faiz artıb, İtaliyanın ÜDM-i rüblik ifadədə dəyişməz qalıb və illik ifadədə isə 0,4 faiz artıb.

Al iqtisadiyyatı iyul-sentyabr aylarında ikinci rüblə müqayisədə 0,4 faiz, keçən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə isə 1 faiz artıb.

Al üçün təhlükəli məqam sənayedə durğunluq, xüsusilə də Almaniyada sənayesində qeydə alınan tənəzzüldür. Getdikcə daha çox beynəlxalq şirkət Avropadakı müəssisələrini daha elverişli şərtlərin olduğu ərazilərə köçürür.

Ötən ildən etibarən Al Çindən ucuz mallar idxalına qarşı addımlar atmağa başlayıb. Bura ilk növbədə rəsmi Pekinin dəstəyi sayəsində Avropa şirkətlərini qiymət rəqabətində udan Çin elektromobillərinin idxalına yüksək rüsumların tətbiqidir. Avropa Komissiyası bu yolla yerli elektromobil istehsalçıları haqsız rəqabətin yaratdığı problemlərdən qorumağa çalışır. Çin isə qarşılıqda alternativ enerji istehsalında istifadə olunan mühüm xammalların Avropaya ixracını çətinləşdirib. Pekinin bu addımının Avropada bərpa olunan mənbələrdən əldə edilən

enerjinin bahalaşmasına, bununla da Al-nin yaşıl enerjiyə keçid prosesinin ləngiməsinə səbəb olacağı proqnozlaşdırılır.

ABŞ-da Donald Trampın yenidən prezident olması növbəti 4 il üçün Al-yə daha bir ciddi başağrısı mənbəyi formalaşdırır. Məlumdur ki, seçkidən əvvəl və inaqurasiya mərasimində Tramp Avropanı hədələyib. O, ABŞ-la Al arasında ticarətdə birincinin zərərinə yaranan kəsinin bağlanması üçün Avropanın onlardan daha çox qaz və neft almasını zəruri hesab edir. Əks halda, Avropadan idxal olunan mallara əlavə rüsum etməklə hədələyir: “Mən Avropa İttifaqına dedim ki, o, ABŞ-la olan böyük ticarət kəsirini bizim neft və qazımızın alışıni əhəmiyyətli dərəcədə artırmaqla doldurmalıdır. Əks halda, o, tam qüvvədə tariflərlə üzləşəcək”!

Brüssel Trampın mümkün addımlarına qarşı hələ ötən ilin sentyabrından mübarizə planı hazırlamağa başlayıb. Həmin vaxt Brüssel tərəfindən xüsusi işçi qrupun formalaşdırıldığı və ona Al-nin Trampın addımlarına cavab tədbirləri hazırlamaq tapşırıldığına dair məlumatlar yayılmışdı. “Politico” nəçrinin məsələ ilə bağlı məlumatlı mənbələrə istinadən dünən yaydığı məlumata görə, ABŞ prezidenti Donald Trampın Avropa mallarına gömrük rüsumları tətbiq etmək planları ilə bağlı Brüssel və London aylardır müxtəlif ssenarilərə hazırlaşır. Rəsmilər Trampı Avropa ixracatına rüsum tətbiq etməyə inandırmağa ümid etdiklərini, lakin cavab rüsumları da daxil olmaqla, bütün tədbirləri görməyə hazır olduqlarını bildiriblər.

Bundan əlavə, Böyük Britaniyanın baş naziri Keir Starmer də daxil olmaqla, Avropa liderləri tez bir zamanda Ukraynaya dəstək üçün öz çiyinlərinə götürməyə və gələcək razılaşmalar üzrə Trampa danışıqlara hazır olduqlarını nümayiş etdirmək üçün planlar hazırlayırlar.

AK prezidenti ilə eyni gündə Davos Forumundakı enerji sammitində çıxış edən Almaniyanın vitse-kansleri və iqtisadiyyat naziri Robert Habeck maraqlı fikir irəli sürüb. O qeyd edib ki, Avropa ABŞ-dan gələn tədarüklərə bel bağlamaqdan, öz enerjihtiyaclarını ödəmə bilməlidir. O, həmçinin pre-

zident Donald Tramp administrasiyasının Ağ Evə gəlişindən sonra avropalıları bir yerdə olmağa çağırır: “Enerji ehtiyatlarının siyasi məqsədlər üçün istifadə edilməsini gözlədiyimiz bir dünyada enerji asılılığı həmişə problemidir”.

Habek Trampın idxala rüsum tətbiq etmək planlarının ABŞ və Avropada inflyasiyanın artmasına və iqtisadi artımı zəiflədəcəyinə dair narahatlıqlarını ifadə edib. Nazir Trampın vəzifəyə gəldikdən dərhal sonra Paris iqlim sazişindən çıxmaqla bağlı sərəncam imzalamasını “dünya üçün ölümcül siqnal” adlandırır. Habeckin sözlərinə görə, söhbət “tarixi çöküşün başlanğıcından” gedir.

Habek Trampın hərəkətlərinə cavab olaraq qeyd edib ki, Avropa aşağı karbonlu inkişaf modelinə keçdi davam etdirməlidir.

Göründüyü kimi, Al hazırda öz iqtisadiyyatını qorumaq üçün 3 istiqamətdə mübarizə aparmaq məcburiyyətindədir. Bu mübarizənin əsas istiqamətlərini fon der Lyayen açıqlayıb. Görünür odur ki, mübarizə heç də asan olmayacaq və Avropa iqtisadiyyatının inkişaf perspektivlərinə ciddi təsir edəcək. Bu təsirlər Beynəlxalq Valyuta Fondu (BVF) avrozonada iqtisadi artıma dair proqnozlarından da hiss olunur. Fond bu il avrozonada ölkələrində ÜDM artımı proq-

nozunu 1 faizə, 2026-cı ildə isə 1,4 faizə endirib. BVF-nin global iqtisadi inkişaf perspektivləri ilə bağlı yanvar ayı üzrə yenilənmiş hesabatına əsasən 2024-cü ilin sonuna avrozonada ölkələrinin ÜDM-in artım tempi 0,8 faiz təşkil edib. Eyni zamanda cari ilin proqnozu oktyabr ayı ilə müqayisədə 0,2 faiz bəndi, 2026-cı il gözləntisində isə 0,1 faiz bəndi azaldılıb. Bu azalmanı fond ekspertləri geosiyasi gərginlik və yüksək qeyri-müəyyənliklə əsaslandırırlar. 2026-cı il üçün proqnoz güclü daxili tələb, artan istehlak inamı və qeyri-müəyyənliyin müəyyən qədər azalması ilə şərtlənir.

BVF-nin hesabatına görə, Almaniyada bu il ÜDM artımının 0,3 faiz, 2026-cı ildə isə 1,1 faiz olacağı proqnozlaşdırılır. Fransa iqtisadiyyatının 2025-ci ildə 0,8 faiz, 2026-cı ildə 1,1 faiz, İtaliyanın ÜDM-nin 2025-ci ildə 0,7 faiz, 2026-cı ildə 0,9 faiz, İspaniyada isə cari ildə 2,3 faiz, 2026-cı ildə isə 1,8 faiz artacağı gözlənilir.

Trampın Ukraynaya yardımından tamamilə imtina etməsi şəraitində Al üçün daha ağır maddi yük formalaşması gözlənilir. Çünki Brüssel ABŞ-dan kəsilən yardım həcmi Ukrayna üçün öz büdcəsindən təmin etməli olacaq.

□ Dünya SAKİT, “Yeni Müsavat”

DİN-dən əhaliyə müraciət - bu məlumatları paylaşmayın

Daxili İşlər Nazirliyi (DİN) çatdırılma şirkətləri adından göndərilən saxta mesajlarla bağlı əhaliyə müraciət edib.

Musavat.com xəbər verir ki, müraciətdə vətəndaşlara çatdırılma şirkətləri adından göndərilən saxta mesajlara qarşı diqqətli olmaq tövsiyə olunub.

“İtmis məlumatlara görə çatdırılma bilməyən yük və ya bağlama olduğunu bildiren yanlış mesajlara etibar etməyin. Mesajda yönləndirilən saxta linklərə keçid etməyin. Yeniləmə adı altında yaradılmış saxta formaları doldurmayın, şəxsi və kart məlumatlarınızı paylaşmayın”.

□ Musavat.com

ABŞ-dakı erməni diasporu təcili toplantı keçirərək, Bakıda xunta rejiminin mühakimə edilən rəhbərlərinin məhkəməsi ilə bağlı tərəfdarlarına müraciət göndərüb.

Onlar iddia ediblər ki, guya Azərbaycanda ədalətli məhkəmə keçirilə bilməz və onlar azad edilməli, başqa bir ölkəyə ekstradisiya olunmalıdırlar. Həmin müraciətə "Sosialist İnternasionalı", ABŞ Konqresinin Ermənilərlə İş üzrə Komitəsinin həmsədri Frenk Pallone, həmin komitənin üzvü Dina Titus, Avropa Parlamentinin Sosial-Demokrat Siyasi Qrupunun sədr müavini Yannis Maniatis və eyni siyasi qrupun üzvü Naço Amor Sançez qoşulublar. Amerika Birləşmiş Ştatlarının (ABŞ) anti-Azərbaycan istərikası, separatizmə dəstəyi hələ də səngimək bilmir. Birtərəfli qaydada məğlub Ermənistan dəstəklənir, silahlandırılır, revanşizmə sürüklənir. Görünən odur ki, Azərbaycana qarşı qərəzli mövqeyi ilə seçilən, erməni lobbisindən yemlənən qüvvələr yenidən fəallaşmış. Ümumiyyətlə, ABŞ-in bir neçə konqresmeni "hüquq müdafiəçisi" adıyla Azərbaycanda həbsdə olan erməni separatçı-terrorçuları "siyasi məhbus" adlandırır. Həmçinin erməni maliyyəsi ilə beynəlxalq hüquqa zidd olaraq, Azərbaycanı "etnik təmizləmə və müharibə cinayətləri"ndə ittiham edirlər. Halbuki Ermənistan hakimiyyəti heç bu qədər onlara hamilik etmir. Parlamentin spikeri Alen Simonyan məhkəmə prosesindən danışır. Simonyan jurnalistin "məhkəməni izləyirsinizmi və reaksiyanız necədir?" sualına belə cavab verib: "Biz izləyirik, nə baş verdiyini görürük. Ancaq reaksiya verəcək bir şey yoxdur. Nə baş verdiyi göz qabağındadır. Mən Qarabağın keçmiş "rəsmi"lərinin açıqlamalarını izləməmişəm və hesab edirəm ki, imkan daxilində bu işə qarışmasalar, sussalar, daha yaxşı olar. Nə qədər müdaxilə etdiklərinin nəticəsini gördük. Düşünürəm ki, düzgün

olan onların susmasıdır". Ermənistan parlamentinin spikeri Alen Simonyan brifinqdə "artsax" desə də, sonra 4 dəfə "Qarabağ" söyləməklə fikirlərini korrektə edib. Erməni spiker daha sonra əlavə edib ki, Ermənistan Qarabağın müstəqilliyini heç vaxt tanımayıb. Spiker bir vaxtlar Ağdamda əlində təzə narla necə poza verdiyini və "Akna (Ağdam) mənim vətənimdir" yazdığını xatırladı. "Biz hamımız səhv edirik", - deyərək Simonyan mızıldandı.

Bəllidir ki, Amerikada yeni bir dönəm - Tramp dövrü başlayıb. Onun Azərbaycana münasibətdə fərqli mövqe tutacağına ümidlər var. ABŞ-dakı ermənipərəst dairələr realıqları nə zaman anlayacaq? Ümumiyyətlə, bu gedişat nə vəd edir?

Siyasi analitik Aqşin Kərimov mövzu ilə bağlı "Yeni MİSAVAT"a fikirlərini bölüşüb: "Donald Trampın ikinci prezidentliyi dövründə Ağ Ev administrasiyasının Cənubi Qafqazla əlaqədar yanaşmasını təsvir edərkən Azərbaycana verilən əhəmiyyətin artacağı gözləntilərini qeyd etməliyik.

Donald Tramp Qafqaz siyasətində birinci prezidentliyi dövrünə istinad etsə, o zaman Vaşinqton strategiyasının global sədasında erməni maraqlarının ifadəsinə verilən yer azala bilər.

Ona görə ki, Trampın yanaşmalarının Cənubi Qafqaz üçün təhlili regiondakı dövlətlərin geosiyasi əhəmiyyətinə görə düzülüşü, global güclərlə münasibətləri və iqtisadi potensialları ilə əlaqəli şəkildə verilməlidir. Azərbaycan, Gürcüstan və Ermənistan ibarət olan Cənubi Qafqazda sadalanan parametrlərə görə ən güclü tərəf Azərbaycandır, həm də ona görə ki, Bakı xarici siyasət prioritetlərini Ermənistanla sülh gündəliyi fonunda

İrəvan əl çəkdi, bədxah konqresmenlər əl çəkmədi...

Siyasi analitik: "Ən güclü tərəf Azərbaycandır, Bakı xarici siyasət prioritetlərini Ermənistanla sülh gündəliyi fonunda genişləndirir"

genişləndirir. Bu mənada ABŞ-in global güc balansındakı regional yerləşməsinə təmin etmək üçün Azərbaycanla dərinləşən əməkdaşlıq kontekstinə nəzərdən keçirəcəyi istisna olunmur. Hərçənd ki, geosiyasi mənzərə ilə formalaşan suallar və çağırışlar da yaranacaq, buna görə də Azərbaycan ABŞ-la əlaqələrdə ehtiyatlı yanaşmaları tətbiq edən siyasət yürüdə bilər. Bununla belə, ehtimallar yüksək olaraq qalır ki, ABŞ Azərbaycanla yenilənən açıq əməkdaşlıqla paralel, sövdələşmələrə də üstünlük verəcək".

Analitik hesab edir ki, bu, ABŞ-in Cənubi Qafqazdakı

iştrakını yenidən formalaşdıran akt ola bilər və proseslərin gedişatı Vaşinqtonun Rusiya, Çin, Türkiyə və İran kimi oyunçularla münasibətlərinin necə inkişaf etməsindən asılı olacaq: "Bütün bunlara baxmayaraq, ABŞ-in Ermənistanın prioritetləri üçün İrəvanın xeyrinə yardımları azaltması proqnozlaşdırıla bilər ssenaridir. Çünki Tramp ABŞ-in global maraqlarının təminatını başqa dövlətlərə əhəmiyyətsiz xərclər hesabına deyil, fərqli formatlarla həyata keçirmək istəyir. Həm də Tramp administrasiyası dövründə Azərbaycan əsasən Cənub

Qaz Dəhlizi kimi transregional enerji təşəbbüsündəki strateji roluna və Yaxın Şərqdə əsas rəqibi olan İranla sərhədlərini bölüşdüynə görə Vaşinqtonun diqqət mərkəzində qalacaq. Yüksək bir ehtimal mövcuddur ki, ABŞ regional dominantlıq statusunu qazanmaq üçün Azərbaycanın Zəngəzur dəhlizi ilə əlaqədar prioritetlərinə əhəmiyyətli dəstək sərgiləsin, hərçənd ki, onun bu məsələdə Rusiya və Çinə necə meydan oxuyacağı qeyri-müəyyəndir".

Politoloq Məhəmməd Əsədullazadə də bu məsələ ilə bağlı mediaya deyib ki,

ABŞ-in bəzi konqresmenləri erməni lobbisinin təsiri altında Azərbaycana qarşı məqsədyönlü kampaniya aparırlar. O, bu şəxslərin beynəlxalq terrorizmin dəstəçiləri olduğunu və Azərbaycana qarşı yeni erməni terrorunu bəslədiklərini vurğulayıb. Əsədullazadə əlavə edib ki, bu qərəzli kampaniyanın məqsədi həm də Qərblə Azərbaycan arasında uçurum yaratmaqdır: "Digər tərəfdən, ABŞ konqresmeni Frank Pallonenin Azərbaycana səfəri zamanı ictimaiyyətin sərt qınağı ilə üzlaşması və ölkəni tərk etməsi göstərir ki, Azərbaycan cəmiyyəti bu cür qərəzli mövqelərə qarşı həssasdır və öz etirazını bildirir.

Ümumilikdə, ABŞ-dakı ermənipərəst dairələrin Azərbaycanla qarşı qərəzli mövqeyi və separatizmə dəstəyi regionda sülh və sabitliyə təhlükə yaradır. Bu cür yanaşmaların davam etməsi Azərbaycanla ABŞ arasında münasibətlərə mənfi təsir göstərə bilər. Ekspertlər hesab edirlər ki, ABŞ-in yeni rəhbərliyi, xüsusilə prezident Donald Trampın dövründə, Azərbaycana münasibətdə daha ədalətli və balanslı siyasət yürüdülməlidir".

□ **Afaq MİRAYIQ,**
"Yeni MİSAVAT"

Tramp "üzdəniraqlarla" mübarizədə qalib gələ biləcəkmə - rəy

ABŞ prezidentinin qərarı dünya səviyyəsində ictimai əhəmiyyət daşıyan dəyərlərin qorunması deməkdir; LGBT nümayəndələri Amerikanın dəstəyindən məhrum olacaq

ABŞ-in yeni prezidenti Donald Trampın andıçməsi zamanı sensasiyalı bəyanatlar verdi. Onlardan biri də "yalnız iki cins var, kişi və qadın", "kişi kişi olacaq, qadın da qadın" deməsidir.

Sirr deyil ki, dünyanın bir çox ölkəsində məqsədli şəkildə LGBT üzvlərinə dəstək verilir, hətta bir çox dövlət yüksək vəzifələrə qeyri-ənənəvi cinsliləri təyin etməklə böli siyasətə siyasi dəstək də qazandırır. Bu tendensiya dünyada ciddi narahatlıq yaratmışdı. O da sirr deyil ki, dünyada insan sayını azaltmaq, fəlakətləri genişləndirmək missiyası daşıyan güclər LGBT üzvlərinə böyük dəstək verirlər. Bunun nəticəsidir ki, onlar son illərdə kifayət qədər təşkilatlanıblar.

Bu arada "Washington Free Beacon" portalı məlumat yayıb ki, ABŞ-in yeni prezidenti Donald Tramp hökumət binalarında, səfirliklərdə və ABŞ hərbi bazalarında LGBT bay-

raqlarının nümayişini qadağan edib.

Sosial Tədqiqatlar Mərkəzinin əməkdaşı, beynəlxalq münasibətlər üzrə ekspert Şəhla Cəlilzadə "Yeni MİSAVAT"a şərhində bildirdi ki, Trampın prezident postuna gəldikdən sonrakı ilk bəyanatları və qərarları qarşıdakı dövr ABŞ siyasətinin, o cümlədən dünya si-

yasətinin necə şəkillənəcəyini anlamağa imkan verir. Ekspert hesab edir ki, bununla ABŞ yeni prioritetlər elan edir: "Bu prioritetlər üzrə verilən qərarlar dünya üçün istiqamətverici, bəziləri üçün isə hətta şokedicidir. O, prezident postuna gələndən dərhal sonra Bayden dövründə qəbul edilən, LGBT+ üzvlərinin haqlarının müdafiəsini, cinsi bə-

rabərsizliklə mübarizəni nəzərdə tutan 78 sərəncamı ləğv edib. Bu, "üçüncü cins" kimi özünü təqdim edən və dünya siyasətinə yetəri qədər sızaraq nüfuz edə bilən LGBT+ və gənc hərəkətlərinə, bu mövzuda təbliğat aparan, daha doğrusu, bütün dünyada beynləri yuyan "insan hüquqları təşkilatlarına" ciddi zərbə olaraq dəyərləndiri-

lə bilər. Trampın "Yalnız iki cins var: kişi və qadın" deməsi, bundan sonra "gender" sözünün deyil, "cins" sözünün rəsmi olaraq hökumət tərəfindən istifadə olunacağını elan etməsi, onun Pentaqon rəhbəri təyin etdiyi Heqsetin ABŞ ordusunda aktiv əməliyyatlara qadınların cəlb olunmayacağını açıq bəyan etməsinə ilkin etirazlar məhz LGBT və gender hərəkatının nümayəndələri və dəstəçilərinin gəlib. Kirsten Gillibrand və Cin Şein kimi "LGBT haqlarının qorunması ABŞ-in top prioritetlərindən olmalıdır" deyərək iddia edən Konqres üzvlərinin sərt etirazlarına və tənqidlərinə baxdıqda bunu görmək olar. Yeni adıçəkilən hərəkatlar artıq öz siyasi qüvvələrini işə salıblar. Trampın bu hərəkat qarşısında sərtliyini qoruması ümumdünya səviyyəsində ictimai əhəmiyyət daşıyan dəyərlərin qorunması deməkdir. Bu dəyərlər dünyada ədalətli yanaşma üçün də, o cümlədən Azərbaycan kimi ailə dəyərlərinə önəm verən cəmiyyətlər üçün də olduqca vacib və əhəmiyyətlidir. Onun insanların təbii cinsi ayrımı məsələsinə münasibəti onu deməyə əsas verir ki, konservativ ənənələrin dünya səviyyəsində təbliğatı güclənəcək. Beynəlxalq yarışlarda özünü "qadın" kimi təqdim edən "kişilərin" artıq yarışlara qatılıb qalib gəlməsi mümkün olmaya-

caq. Çünki yeni qərara görə, onların cinsi rəsmi sənədlərdə öz seçimləri əsasında deyil, təbii olaraq, yeni insan olaraq dünyaya gələrkən sahib olduqları cinslərinə görə qeyd olunacaq".

Ş.Cəlilzadə həmçinin vurğuladı ki, Trampın ABŞ-in qarşıdakı dövr üçün prioritetlərindən biri süni intellektin inkişafıdır: "Tramp prezident postuna gələr-gəlməz süni intellektin inkişafı üçün 500 milyard dollar vəsaitin ayrılması qərarını verib. Bu çox böyük məbləğdir. Trampın prioritetləri, sadəcə, ABŞ üçün deyil, bütün dünya üçün siyasət istiqamətlərini müəyyən etməyə təsir göstərir. O cümlədən qeyd etmək olar ki, ölkəmizdə son illər aktiv siyasətə qoşularaq xüsusilə seçkilər dövründə radikal müxalifət olaraq "dağıdıcı amil" kimi işləyən erməni nümayəndələri də ABŞ dövlət dəstəyindən məhrum olacaqlar. Bu, onların ölkəmizdə fəaliyyətinin və təbliğatının zəifləməsi ehtimalını yaradır. Trampın gözlənilən qərarlarından Kanada, Meksika, Ukrayna, Danimarka, ümumilikdə Avropa müəyyən narahatlıqlar yaşamaqla yanaşı, LGBT+ hərəkatının sərt etiraz içərisində olduğu deyilə bilər".

□ **Nigar HƏSƏNLİ,**
"Yeni MİSAVAT"

ABŞ prezidenti Donald Tramp Ukrayna üzrə xüsusi nümayəndəsi Kit Kelloqa Ukrayna münafişesini 100 gün ərzində başa çatdırmaqla bağlı tapşırıq verib. “Yeni Müsavat” bildirir ki, bu barədə “The Wall Street Journal” (WSJ) jurnalı məlumat yayıb. Jurnalın qiymətləndirmələrinə görə, Rusiya prezidenti Vladimir Putinlə sazişin bağlanması Trampın təsəvvür etdiyindən daha çətin məsələ olacaq.

O, seçiqabağı kampaniya zamanı dövlət başçısı kimi vəzifəyə başlayana qədər münafişəyə son qoyacağını bəyan edirdi. Mənbələr Trampın Ukrayna üzrə danışıqlar prosesinin gedişinə şəxsən nəzarət etmək niyyətində olduğunu bildiriblər. Kelloqu keçmiş həmkarları onun müstəqil fiqur olmadığını və tamamilə prezidentin fikrindən asılı olduğunu iddia edirlər. Bu səbəbdən Kelloq guya ABŞ-la Rusiya arasında hər hansı real danışıqlara buraxılmıyacaq.

“Vladimir Putin Ukraynada müharibənin dayandırılması ilə bağlı danışıqlardan imtina edərsə, Ağ Ev Rusiyaya qarşı sanksiyalar tətbiq edə bilər”. Bunu ABŞ prezidenti Donald Tramp deyib. Administrasiyasının Ukraynaya silah satışını da nəzərdən keçirdiyini deyən Tramp Avropa İttifaqının Ukraynaya

dir ki, Vaşinqton Ukraynanı pulsuz hərbi yardımla təmin etməyəcək. Ancaq ikibaşlı danışan Tramp Putinə də xəbərdarlıq edib. Ən azından sanksiyaların davam etdiriləcəyini deməklə...

“ABŞ prezidenti Donald Tramp Ukraynadakı münafişəni bir gündə ona görə həll etməyib ki, bu, diplomatiyanın gərgin işini tələb edir”. Dövlət katibi Mark Rubio deyib. “Bu problemləri həll etməyin yeganə yolu pragmatizmə və ciddiliyə qayıtmaqdır və bu, diplomatiyanın gərgin işidir. ABŞ-ın burada rolu var. Biz Ukraynanı dəstəklədik, lakin bu münafişə bitməlidir”, - Rubio bildirib.

Analitik Elxan Şahinoğlunin sözlərinə görə, Tramp andiçmə mərasimində xüsusi olaraq Rusiya-Ukrayna müharibəsi barədə danışmasa da, dünyadakı müharibələri bitirəcəyini vəd etdi: “Trampı Ukrayna

ABŞ lideri Zelenskini də, Putini də təhdid edir...

Ağ Ev rəhbəri Ukraynaya yardım ayırmağı axmaqlıq sayır və hərbi dəstəyi dayandırır, Kreml liderinə isə mesaj verir ki, masaya oturmasa, sanksiyalar gələcək; Tramp əvvəl bir sutka deyirdi, indi müharibəni bitirməyə 100 gün vaxt ayırır - iki rəy

vəla, Rusiyanın Ukraynada müharibəni dayandırmaqla bağlı şərtləri çox ağırdır və Tramp nə qədər müharibəni tez bitirmək istəsə belə, bu şərtlərlə razılaşması mümkün görünmür. Əlbəttə, istənilən tərəfin maksimalist mövqeyi danışıqlar öncəsi taktika da ola bilər və masada geri addım atılması, güzəşt ehtimalı hər zaman var. Amma məsələ burasındadır ki, Rusiya tərəfi müzakirələrin təkəcə Uk-

zaq, Putinin imperialist təxəyyülünün məhsulu olan məsələlərdən söhbət gedir. Əgər Rusiya məqbul şərtlərlə atəşkəsə “hə” deməsə, ABŞ sanksiya rejimini daha da ağırlaşdırma bilər”.

Qeyd edək ki, Qərb ölkələri Rusiyaya qarşı, xüsusən də onun Ukraynaya təcavüzündən sonra iqtisadiyyatın müxtəlif sahələrinə qarşı sanksiyalar tətbiq edib. Bundan başqa, minlərlə hüquqi

ABŞ-Meksika sərhədi bağlandı, çadırlar quruldu

ABŞ-a qanuni giriş üçün istifadə edilən sərhəd nəzarəti xidməti ləğv edilib. “Yeni Müsavat” xəbər verir ki, bu barədə ölkənin Gömrük və Sərhəd Mühafizəsi İdarəsinin rəsmi sahifəsində açıqlama verilib. Qeyd olunub ki, ölkəyə qanuni immiqrasiyaya icazə verən “CBP One” adlı tətbiq silinib.

“20 yanvar 2025-ci il tarixindən etibarən, sənədsiz əcnəbilərin 8 fərqli cənub-qərb sərhəd qapısına müraciət etməsinə və görüş təyin etməsinə imkan verən bir tətbiq artıq yoxdur”, - deyə məlumatda bildirilib. Qeyd olunur ki, istifadəçilər proqramı açanda onun artıq mövcud olmadığından və mövcud görüşlərinin ləğv edildiyindən xəbərdar olublar.

Xatırladaq ki, yeni ABŞ lideri Donald Tramp ölkədəki qeyri-qanuni immiqrasiya problemini aradan qaldırmaq üçün sərt tədbirlər görəcəyini açıqlamışdı. O, 2019-cu ildə olduğu kimi ABŞ-Meksika sərhədində Milli Fövqəladə Hal elan edəcəyini, qeyri-qanuni immiqrasiyanın qarşısını alacağını və bu insanları deportasiya edəcəyini bildirib. Onu da qeyd edək ki, Meksikanın Huixtla şəhərində miqrantlar ABŞ-a keçmək üçün sərhədə gəlməyə davam edirlər. Yeni prezidentin immiqrasiya siyasətini sərtləşdirməsinə baxmayaraq, ABŞ sərhədində minlərlə qaçqın izdihamının olacağı təxmin edilir. ABŞ sərhədindən geri göndərilən miqrantların yerləşdirilməsi üçün artıq 6 çadırın quraşdırılması işlərinə başlanılıb. Federal hökumətin məlumatına görə, ABŞ-a qəbul olunmayan miqrantlar bu çadırlara yerləşdiriləcəklər.

Los-Ancelesdə ölənlərin sayı artdı

Kaliforniya ştatının Los-Anceles şəhərində meşə yanğınları nəticəsində ölənlərin sayı 28-ə yüksəlib. “Yeni Müsavat” xəbər verir ki, bu barədə Məhkəmə Tibb İdarəsi məlumat yayıb. Eyni zamanda bildirilib ki, 37 min 469 hektar sahə yanıb.

□ Xəbərləri hazırladı: EMİL

Rusiya iqtisadiyyatı Pasxa bayramı öncəsi ipdən asılı olacaq. Onun sözlərinə görə, sanksiyalar düzgün tətbiq olunarsa,

□ Emil SALAMOĞLU, “Yeni Müsavat”

daha çox yardım etməli olduğuna inandığını vurğulayıb. “Biz Volodimir Zelenski ilə danışıq, çox yaxında prezident Putinlə danışıcağıq”, - Donald Tramp bildirib. Prezident kimi fəaliyyətə başladıqdan bir neçə saat sonra jurnalistlərin suallarını cavablandıran Tramp deyib ki, Putin Rusiyanı məhv edir və işləri o qədər də yaxşı getmir. Qərb şərhçiləri qeyd edirlər ki, bu, Donald Trampın Vladimir Putinə qarşı ən sərt tənqidi bəyanatlarından biridir.

Tramp Bayden dövründə Ukraynaya verilən dəstəyin davamlı olması ilə bağlı suala təəccüblü cavabı ilə yadda qalıb. “Bizimlə Ukrayna arasında bir okean var. Bu, Avropaya daha yaxın olan ölkədir. Müharibə onlara daha çox təsir edəcək. Biz axmağıq? Avropa Ukraynaya kömək etməlidir”, - deyə Tramp bildirib. O deməkdir ki, ABŞ Kiyevin yardımını kəsə bilər. Hətta silah satışının nəzərdən keçirilməsi o demək-

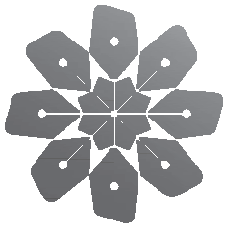
nanın və Avropanın taleyi maraqlandırmır. Tramp müşavirlərinə və dövlət katibinə Rusiya-Ukrayna müharibəsində ilkin mərhələdə atəşkəsə nail olmağı tapşıracaq və bunu xarisi siyasətdə qələbəsi kimi təqdim edəcək. Rusiya prezidenti Vladimir Putin andiçmə mərasimindən əvvəl Trampı prezident seçilməsi münasibətilə təbrik edib. Bu o deməkdir ki, Putin Trampı görüşməyə hazırdır. Putin sanksiyalardan qurtulmaq və Trampı Avropa dövlətləri arasında ixtilafı dərinləşdirmək üçün Ağ Evin yeni sahibinin atəşkəs tələbini qəbul edə bilər”.

Təhlilçi Şahin Cəfərlinin fikrincə, Tramp-Putin görüşündən və iki ölkə nümayəndələrinin təmaslarının sonrakı Ukrayna məsələsində anlaşma əldə etməyin mümkün olub-olmayacağı barədə təsəvvür yaranacaq: “Rusiyanın hazırkı mövqeyi onu deməyə əsas verir ki, razılığa gəlmək olduqca çətin məsələdir. Çünki əv-

rayna ilə məhdudlaşmamalı olduğunu deyir. Putin hesab edir ki, ümumən “problemi doğuran səbəblər” Rusiya və ABŞ arasında müzakirəyə çıxarılaq həll olunmalıdır”.

Ş.Cəfərliyə görə, Rusiya məsələyə bütün Avropada təhlükəsizlik arxitekturasının yenidən qurulmasının zəruriliyi nöqtəyi-nəzərindən yanaşır və bu coğrafiyada öz maraqlarının ABŞ tərəfindən təminməsinə, yəni bir növ nüfuz dairələrinin bölüşdürülməsini təklif edir: “2021-ci ilin dekabrında Rusiya bu barədə təkliflərini ultimatativ formada ABŞ və NATO-ya təqdim etmişdi. İndi belə görünür ki, Moskva müzakirələrin həmin mövzular əsasında aparılmasını istəyir. Tramp əlbəttə ki, nə Avropanın dərindən yanır, nə də Ukraynanın. Amma ABŞ dövlətinin başçısı kimi Rusiyanın bu absurd tələbləri ilə razılaşması mümkün deyil. Qısaca deyim ki, reallıqdan

və fiziki şəxs sanksiyalara məruz qalıb. Rusiya neft treyderlərinə və neft istehsalçılarına təsir edən ən genişmiqyaslı sanksiya paketlərindən biri ABŞ-da hakimiyyət dəyişikliyindən bir neçə gün əvvəl Co Bayden administrasiyası tərəfindən qəbul edilib. “Trampın Rusiya hökmdarı Putini Ukraynaya qarşı müharibəni tez bir zamanda dayandırmağa məcbur etmək niyyətləri var”. Bu fikri Lester Craun adına liderlik təcrübəsi üzrə professor və Yel Universitetinin İcraçı Liderlik İnstitutunun prezidenti Cefri Zonnenfeld “Time” jurnalında dərc olunan məqaləsində bildirib. Zonnenfeldin qeyd etdiyi kimi, Tramp haqlıdır ki, Putinin müharibədən qaçanları iqtisadiyyatı ölkənin bütün sektorlarda can damarını qurudur. “Rusiya real bəla içindədir, iqtisadiyyatı çökdüyü üçün Putin Rusiyanı məhv edir. Və daha önəmli, Trampın qayıdışı Rusiya iqtisadiyyatını “qayadan ata” bi-

**Azərbaycan
Respublikasının
Medianın İnkişafı
Agentliyi**

**Gənc nəslin milli mənlük şüurunun
inkişaf etdirilməsi və vətənpərvərlik
hisslərinin tərbiyəsi**

Bu günlərdə Azərbaycan dövləti çox önəmli bir məsələnin həllinə nail oldu. İranda həbsdə olan Fərid Səfərli Azərbaycanaya qaytarıldı. Xatırladaq ki, Almaniyanın Yena Universitetinin tələbəsi Fərid Səfərli 2023-cü il fevralın 20-də İrana səfər etmişdi. Martin 4-dən etibarən onunla əlaqə kəsilmişdi. Sonradan onun İranda saxlanması barədə məlumatlar verildi.

İki ilə yaxın davam edən danışıqlardan sonra Azərbaycan Respublikası Prezidentinin tapşırığına uyğun olaraq, Azərbaycan Respublikasının vətəndaşı, 2023-cü ildə İran İslam Respublikasında saxlanılmış Fərid Səfərli beynəlxalq hüquqi əməkdaşlıq və qarşılıqlı prosedür çərçivəsində yanvarın 18-də İran İslam Respublikasından təhvil alınaraq ölkəmizə qaytarılıb.

Yada salmaq yerinə düşər ki, elə həmin il Azərbaycanın İrandakı səfirliyində törədilmiş terror aktından sonra Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyi (XİN) İrana səyahət etmək istəyənlərə xəbərdarlıq edib. Bu xəbərdarlığa baxmayaraq, İrana səfər edən Fərid Səfərli, məlum olduğu kimi,

casusluqda ittiham olunaraq həbs edildi.

Azərbaycanda zaman-zaman xüsusilə gənclərin diqqətli davranmağının önəmi vurğulanır. Ayrı-ayrı şəxslərin və ya qruplaşmaların təsiri altına düşməmək üçün vaxtaşırı maarifləndirmə tədbirləri keçirilsə də, çağırışlar edilsə də, təəssüf ki, həyat təcrübəsinin yetərsizliyi səbəbindən müşkül duruma düşənlər olur.

Azad Vətən Partiyasının sədri Akif Nağı "Yeni Müsavat"a açıqlamasında mövzu ilə bağlı fikirlərini bölüşdü. A.Nağı hesab edir ki, gənclər dövlət siyasətinə cəlb olunmalı, xalq və dövlət üçün səmərəli fəaliyyət göstərməlidirlər: "Əgər boşluq varsa, ondan istifadə edənlər tapılır. Fə-

Milli şüur, vətənpərvərlik **YENİ** **MÜSAVAT**
N 12 (8622) 23 yanvar 2025

"Gənclər dini təbliğatın təsirinə daha tez düşürlər"

Akif Nağı: "Onlarla bağlı dövlət səviyyəsində təşkilatlar yaradılmalıdır"

rid Səfərlinin hansı təsir altına düşdüyünü bilmirik, amma hər halda, onun saxlanması müəyyən məqsəd üçün idi. Bu gün qonşu və uzaq ölkələr Azərbaycan gəncliyinin "beynini yumaqla" öz ideyalarının təbliğatçısına çevirməyə çalışırlar. Məlumdur ki, İrandan dini istiqamətdə, başqa ölkələrdən isə tamamilə başqa formada təbliğat aparılır. Gənclər di-

ni təbliğatın təsirinə daha tez düşürlər. Gənclərin dinə sədaqətli olması yaxşı haldır, amma bundan başqa məqsədlər üçün istifadə edildikdə bu dövlət üçün təhlükəyə çevrilir. Eyni zamanda Azərbaycanda digər dinlərin təbliğatçıları var. Azərbaycan gəncləri öz dövlətinə sadıq olmalıdırlar. Hesab edirəm ki, təşkilati baxımdan müəyyən problemlər

var, boşluqları qeyri-hökumət təşkilatları səviyyəsində aradan qaldırmağa çalışırlar. Gəncləri təşkilatlarda bir araya toplamaq yaxşı fikirdir, amma düşünürəm ki, dövlət səviyyəsində təşkilatların yaradılmasına ehtiyac var. Müstəqillikdən öncəki illərdə belə təşkilatlar var idi ki, onlar da müəyyən təsirlərə malik idilər. Fikrimcə, həm QHT-nin düzgün yönəldilməsi, həm də dövlət səviyyəsində gənclərlə bağlı təşkilatların yaradılmasına ehtiyac var. Dünya ölkələrində, məsələn, Rusiyada milliyyətçi təşkilatlar yaradırlar ki, gənclər öz tarixinə bağlı olsunlar. ABŞ-da da buna bənzər dövlət himayəsi altında olan təşkilatlar var".

A.Nağı xaricdə yaşayan Azərbaycan gənclərinin zərərli təsirlərə düşməməsi üçün də tövsiyələrini bölüşdü: "Məsələn, Türkiyədə gəncləri bir araya toplayan

dərnəklər, müxtəlif konfranslar təşkil olunur. Gənclərin asudə vaxtını səmərəli keçirməsi üçün universitetlər təşəbbüs göstərir. Amma yad təbliğatlardan yayınmaq mümkün deyil. Bəzi universitetlər öz yanaşmasından irəli gələrək də təbliğat aparırlar. Gənclər də istər-istəməz o təbliğatın təsiri altına düşürlər. Düşünürəm ki, diaspor təşkilatlarımız zəif fəaliyyət göstərir. Türkiyədə, Avropada, ABŞ-da gənclər tamamilə yad, Azərbaycana uyğun olmayan təbliğatın təsiri altına düşürlər. Gənclər gələcək deməkdir. Bəzi ölkələr də bu qüvvədən istifadə etməyə çalışır. Bu baxımdan, Azərbaycanın xarici ölkələrdəki diplomatik nümayəndəlikləri, eyni zamanda diaspor təşkilatları gənclərlə iş istiqamətində xüsusilə diqqətli olmalıdırlar. Diaspor təşkilatlarının gənclərlə əlaqəsi demək olar ki, yoxdur. Bunun bir yolu tapılmalı, gəncləri ən azı diaspor fəaliyyətinə cəlb etmək lazımdır".

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyəsi əsasında nəşr olunur. Yazını hazırladı: Nigar HƏSƏNLİ

Hacı olmaq ilbəil bahalaşır - qiymətin artım səbəbi...

Ekspertlər deyir ki, məsələyə həssas yanaşılmalı və bir həll yolu tapılmalıdır

Azərbaycanlı zəvvarlar üçün 2025-ci ildə Həcc ziyarətinə sənəd qəbulu başlayıb. Ziyarət vahid formada təşkil olunacaq və hava nəqliyyatı ilə həyata keçiriləcək. Bu il ölkəmiz üçün ayrılan kvota açıqlanmasa da, ötən illərlə müqayisədə daha az olacağı bildirilib. Qeyd edək ki, ötən il kvota 1500 nəfər olub. Kvota azaldılsa da, Həcc ziyarətinin qiyməti artırılıb. Belə ki, bu il Həcc ziyarətinin 5 950 ABŞ dollarına başa gələcəyi açıqlanıb.

Bu, ötən ilə müqayisədə 100 dollar artıqdır. Beləliklə, Həcc ziyarətinə getmək istəyənlər hazırkı məzənnə ilə 10 115 manat pul ödəməlidir. Ümumilikdə, pandemiya dövründən əvvəlki dövrlə müqayisədə Azərbaycanlı Həcc ziyarəti bahalaşmışdır. 2022-ci ildə 5356, 2023-cü ildə 5750 manat olub. Artımın səbəbləri məlum deyil. 2023-cü ildə Qafqaz

Müsəlmanları İdarəsi bahalaşmanı müharibələrlə əlaqələndirib. "Dünyada müharibə səbəbindən ərzaq məhsullarının qiyməti bahalaşmışdır. Bu isə hotellərdə qiymətlərin artmasına təsir göstərib. Müharibə fonunda dünyada baş verən iqtisadi böhranlar qiymətləri bahalaşdırıb", - idarə rəsmisi Vüsal Cahangiri həmin dövrə mətbuata açıqla-

masında bildirib. Bu qiymətlər adekvatdır mı? Ümumən, tariflər necə müəyyən olunur?

Məlumat üçün bildirək ki, 2025-ci ildə Həcc ziyarətinin müxtəlif ölkələrdə təxmini qiymətləri müxtəlifdir. Məsələn, Türkiyədə Həcc ziyarəti qiyməti 2025-ci il üçün 6500 ABŞ dollarıdır. Həcc ziyarətinə növbəsiz getmək isə 11 min ABŞ dollarına başa gəlir.

Rusiyada Həcc ziyarətinin qiyməti 5500 dollardır. Nöbdəndənə qismət isə təxminən 11 min ABŞ dollarına başa gəlir.

İran İslam Respublikasında isə Həccin qiyməti 5 min ABŞ dolları civarındadır. Pakistanda ziyarətin qiyməti dövlət və özəl paketlərə görə 3,000-5,500 ABŞ dolları arasında dəyişir. Hindistanda regiondan asılı olaraq qiymətlər 3,200-4,500 ABŞ dolları arasında dəyişir. Böyük Britaniyada lüks xidmətlər daxil edildikdə, qiymətlər 6,000-10,000 ABŞ dolları civarındadır. ABŞ-da uzaq məsafə və lüks xidmətlər səbəbilə qiymət 8,000-12,000 ABŞ dolları arasındadır. İndoneziyada isə dövlət subsidi-

yalı hesabına qiymətlər daha münasibdir və 3,000-4,000 ABŞ dolları arasında dəyişir.

Onu da nəzərə çatdırmaq ki, qiymətlərə xidmət səviyyəsi, nəqliyyat xərcləri, yaşayış şəraiti və digər xidmətlər təsir edir.

İlahiyyət üzrə fəlsəfə doktoru, deputat Ceyhun Məmmədov mövzu ilə bağlı "Yeni Müsavat"a bildirib ki, əvvəlki illərlə müqayisədə, dünyada gedən proseslərə baxdıqda, qiymətlərin sürətlə artdığı müşahidə olunur: "Hazırda sosial mediada bu mövzu ətrafında ciddi müzakirələr aparılır. Mən də həmin proseslərin birindəyəm və bu məsələyə münasibət bildirmişdim və demişdim ki, bu cür müzakirələrin qarşısını almaq üçün Qafqaz Müsəlmanları İdarəsi qiymətlərlə bağlı açıqlama versin. Bunun ciddi səbəbləri var. Məsələn, təyyarə xərcləri, hotel qiymətləri və digər əlaqəli faktorlar qiymət artımına səbəb olub. Qafqaz Müsəlmanları İdarəsi tərəfindən verilən açıqlamada da qeyd edilir ki, qiymət artımına səbəb hotel qiymətlərinin, təyyarə biletlərinin bahalaşmasıdır. Qiymət artımının hər bir vətəndaş üçün əlçat-

tan olmaması da bir gerçektir. Hər bir Azərbaycan vətəndaşının belə yüksək qiymətləri ödəmək imkanı olmayabilir. Buna görə də bu məsələyə həssas yanaşılmalı və bir həll yolu tapılmalıdır. Mən hesab edirəm, burada daha geniş bir qruplaşdırma aparmaq faydalı ola bilər. Məsələn, dünyanın bir çox ölkələrində olduğu kimi, qiymət fərqlərini hotel ulduzları əsasında müəyyənləşdirmək mümkündür. Hazırda 5 və 6 ulduzlu, 4 ulduzlu və 3 ulduzlu hotelər arasında qiymət fərqi var. Yeni hamı üçün 10 min manat tətbiq olunmasın. Bu cür bir qruplaşdırma tətbiq olunsaydı, 3 ulduzlu hotel üçün daha münasib qiymət müəyyən edilə bilər, 4 ulduzlu üçün fərqli, 5 ulduzlu hotel üçün isə daha yüksək qiymət təyin edilə bilər. Bu yolla, müəyyən qədər hər kəs üçün əlçatan bir həll tapmaq mümkündür".

Dini məsələlər üzrə mütəxəssis Kənan Rövşənoğlu mövzu ilə bağlı "Yeni Müsavat"a fikirlərini bölüşüb: "Təbii ki, Həcc qiymətləri - səfər, oradakı hotel və çadırlarda gecələmək xərclərinə görə, habelə Səudiyyə Ərəbistanının təyin etdiyi vergilərə görə müəyyən olunur. Ziyarəti təşkil edən şirkət, yeni QMİ tərəfindən təyyarə kirayələnir, habelə orada avtobuslar, hotel-lər icarəyə götürülür, həmçinin ziyarətin bir hissəsində çöldə olarkən çadırlar kirayə-

lənir. Həm də nəzərə almaq lazımdır ki, səfər 20 gündən artıq davam edir. Qiymətləri hesablamaq üçün bu tarifləri bilmək lazımdır. Ona görə də dəqiq rəqəm demək çətindir. Bununla belə, 6 min dollar çoxdur. Düşünürəm ki, qiymətlərin yüksək olmasının daha bir səbəbi, daha doğrusu, qiyməti nisbətən ucuzlaşdırmaq üçün vasitələrdən biri də Həcc ziyarətinin təşkilinin digər şirkətlərə də təklif olunmasıdır. Daha əvvəl, 2000-ci illərin əvvəllərində bir neçə il Səudiyyə Ərəbistanı ziyarəti təşviq etmək üçün ölkələrdə özəl şirkətlərə də Həcc ziyarətinin təşkili lisenziyası verirdi. Ancaq sonradan bu qərar ləğv olundu və əsasən hər ölkədən bir şirkətə, o da adətən rəsmi quruma Həcc ziyarəti təşkili lisenziyası verildi. Bizdə də bu qurum QMİ-dir. Ziyarət qiymətlərinin endirilməsinin bir yolu da dövlət dəstəyi ola bilər. Xüsusən də uzun illər arzusundakı olub, amma gedə bilməyən insanlara dövlət hansısa formada dəstək göstərə bilər. Ya da məsələn, dövlət qurumu özü də Həcc səfəri təşkil edə bilər. Bəlkə bu zaman daha ucuz başa gəldi".

Qeyd edək ki, Azərbaycanlı zəvvarların Həcc ziyarətinə sənəd qəbulu 21 yanvar 2025-ci ildən başlayacaq. Azərbaycanlı zəvvarların Həcc ziyarətinə mayın sonlarında yola düşəcəyi gözlənilir.

Afaq MİRƏYQ, "Yeni Müsavat"

Avtomobil bazarı calxalanır Yeni inqilabi dəyişikliklər gəlir

2024-cü ildə dünyanın ən çox satılan lüks avtomobil istehsalçısı olan BMW yeni texnologiyalarını təqdim edib. Musavat.com xəbər verir ki, Las-Veqasda keçirilən İstehlak Elektronika Sərgisində baş tutan təqdimetmə Koreya avtomobil istehsalçıları narahat edib.

BMW-nin panoramik tablosu məlumatı sürücüyə göstərmək üçün yeni texnologiyadan istifadə edəcək. Alman avtomobil istehsalçısı "Panoramic iDrive" adlanan bu texnologiyayı İstehlakçı Elektron Məhsulları Sərgisində nümayiş etdirib və onu 2025-ci ildə yeni modelində istifadə edəcəyini açıqlayıb.

BMW-nin bu yeni texnologiyasında məlumat proyektor vasitəsilə ön şüşənin altından keçən qara zolaqda göstərilir. Sürət, şarj səviyyəsi kimi avtomobil haqqında vacib məlumatlar birbaşa sürücünün ön şüşədə görməsinə imkan yaradır. Digər məlumatlar, məsələn, hava şəraiti və musiqi, zolağın digər hissələrində təqdim olunur.

Marşrut bələdçisi də daxil olmaqla, əlavə məlumatlar ön şüşədəki 3D virtual realıq sistemi vasitəsilə göstərilir.

BMW bildirir ki, bu yeni sistem sürücünün gözlerini yoldan yayındırmadan lazım olan məlumatı vaxtında təqdim edəcək. Əməliyyat sistemi sürücüyə avtomobili sərbəst olaraq tənzimlənmə imkanı verir. Bu sistem sürücünün səsli əmrə cavab verməklə yanaşı, məşhur süni intellekt texnologiyalarından da istifadə edir.

Məsələn, sürücü sistemi səsli əmr vasitəsilə supermarket yaxınlığındakı şarj stansiyasına istiqamətləndirə bilər. BMW məlumatı göstərmək üçün ön şüşədən istifadə etməyi planlaşdıran yeganə istehsalçı deyil.

"Hyundai Automotive Group"un komponent istehsalçısı olan "Hyundai Mobis" Almaniyanın "Zeiss" şirkəti ilə əməkdaşlıqda oxşar texnologiyayı təqdim edib. Bu texnologiya çox nazik şəffaf təbəqə istifadə edir və hologram şəkillərini ön şüşədə çıxarmaq bacarığına malikdir. "Mobis" və "Zeiss" bildirir ki, bu sistem sürücünün baxışını yayındırmadan informasiyanı təqdim edir.

Bundan başqa, yan güzgülərə əvəz kamera istifadə edilən avtomobillərdə kameranın görünüşü ön şüşəyə əks etdirilir. 2024-cü ildə BMW dünya üzrə 2,2 milyon avtomobil sataraq ən çox satılan lüks avtomobil istehsalçısı olub.

"Mercedes-Benz" bu siyahıda ikinci yeri tutaraq 1,983 milyon avtomobil satıb. "Audi", "Tesla" ilə rəqəbdə uğur qazana bilməyərək dördüncü yerə enib.

Elektrik avtomobillərinə olan maraq BMW-nin bazar payını artırıb. Bu şirkət 2024-cü ildə 430 min elektrik avtomobil satıb ki, bu da 2023-cü ilə müqayisədə 13% artım deməkdir. Halbuki "Mercedes-Benz" və "Audi"-nin elektrik avtomobil satışları azalıb.

Çin avtomobil istehsalçısı BYD, Atto 3 SUV-ni 31 milyon von (21,300 dollar) qiymət qoymaqla Cənubi Koreya bazarına daxil edib. Baxmayaraq ki, "Hyundai" və "Kia" bu bazarda hakimdir, BYD-nin gəlişi Koreya istehsalçıları arasında narahatlıq yaradıb. BYD artıq Yaponiyadakı satışları ilə "Toyota" üçün ciddi rəqib olduğunu göstərib.

Şirkət Yaponiyada 100 mağaza açacağını açıqlayıb. BYD ötən il Yaponiyada 2223 elektrik avtomobil satıb. Bu arada, bu dövrdə Yaponiyanın ən böyük avtomobil istehsalçısı olan "Toyota"-nın elektrik avtomobillərinin satışı 2380 ədəd olub. 2024-cü ildə Yaponiyada satılan təxminən 60 min elektrik avtomobilində BYD-nin payı az olsa da, bu şirkətin satışları yalnız 1 ildə 50%-dən çox artıb və yapon avtomobil istehsalçıları BYD-nin böyüməsinin bir neçə il davam edəcəyindən narahatdırlar.

BYD onlar üçün ciddi rəqibdir. Şirkət 2024-cü ildə 4,25 milyon avtomobil istehsal edib və Çinin ən böyük avtomobil ixracatçılarından biridir.

✉ **Elsən MƏMMƏDƏLİYEV,**
Musavat.com

Bakı metrosunda istifadə qaydalarının pozulmasına görə bəzi cərimələrin məbləği artırılıb.

İnzibati Xətlər Məcəlləsinin 306-cı maddəsinə əsasən, stansiyaların vestibülləri, keçidləri, platformaları, eskalatorlar və vaqonların salonlarının zibillənməsi və ya üzərlərində yazılar yazılması, məhdudiyyət çəpərləri və qadağanedici nişanlarla qorunan yerlərdən stansiya daxil olunması, eləcə də zərurət olmadan "sərnişin-maşinist" rabitəsindən istifadə edilməsi üçün cərimələr 15 manatdan 200 manata qədər artırılıb. Bu, cərimələrin 13,3 dəfə çoxalması deməkdir. Bundan əlavə, dəmir yoluna əşya atılmasına görə tətbiq edilən cərimə 30 manatdan 200 manata qədər yüksəldilib ki, bu da 6,7 dəfə artım deməkdir.

Bəzi digər qayda pozuntuları üzrə cərimələr dəyişməz qalıb. Məsələn, eskalatorlardan istifadə zamanı sürəhinin üzərinə əşya qoymağa görə cərimə 20 manatdır. Eskalatorun sürəhisini çıxarmaq, "Stop" düyməsindən zərurət olmadan istifadə etmək, siqaret çəkmək, qatar hərəkətdə olarkən vaqonun qapılarını açmaq, qatarın hərəkətini gecikdirmək, özbaşına dəmir yoluna düşmək və ya tunellərə, xidmət otaqlarına daxil olmaq kimi hallara görə isə cərimə 50 manat təşkil edir.

Həmçinin Bakı metrosunda icazəsiz olaraq metropolitenin elektrik şəbəkəsinə elektrik cihazlarının qoşulması üçün 70 manat, ventilyasiya şaxtası köşklərinə 25 metrden yaxın məsafədə əşya yandırılmasına görə isə 100 manat cərimə nəzərdə tutulub.

"Bakı Metropoliteni"
QSC-nin sədri Vüsal Aslanov jurnalistlərə açıqlamasında bildirib ki, ötən il qayda pozuntuları ilə bağlı ümumilikdə 374 nəfər inzibati məsuliyyətə cəlb edilib. Onun sözlərinə görə, təhlükəsizlik tələblərinə əməl olunmaması sərnişinlərin həyatını təhlükəyə atə bilər. "Keçən il qatar stansiya-yaxınlığında üç dəfə sərnişinlərin relslərə düşməsi halları qeydə alınıb. Təəssüf ki, bu hadisələrdən ikisi ölümlə nəticələnib. Digər iki halda isə sərnişinlərin ehtiyatsızlığı ciddi təhlükə yaradıb", - deyir V. Aslanov vurğulayıb.

Ümumiyyətlə, son dövrlər ictimai yerdə siqaret çəkməyə, avtomobildən əşya atmağa və digər xoşagəlməz hərəkətlərə görə inzibati cəzaların məbləği artırılıb. Lakin cərimələrin artırılması çarədirimi? İctimai qınağın, maariflənmənin burada təsiri varmı?

Mütəxəssislər qeyd edir ki, cərimələrin artırılması yalnız qanun pozuntularını ödəmək məqsədini güdür və müəyyən qədər effektiv ola bilər, amma bu, məsələnin köklü həlli deyil. Cərimələr insanların davranışını dəyişməyə yetərli olmaya bilər, çünki bəzən insanlar yalnız cərimələrdən qaçmaq üçün deyil, qaydala-

Metronu zibilləyənlərə sərt cəza - problem təkcə budurmu...

Ekspert: "Metronun digər problemləri də mövcuddur - qatarların gecikməsi, intervalların pozulması və s."

Mövzu ilə bağlı **nəqliyyat üzrə ekspert Elməddin Muradlı** "Yeni Musavat"a danışib. Ekspertin fikrincə, cərimələrin artırılması tamamilə vəziyyətdən çıxış yolu deyil, lakin bəzi hallarda buna ehtiyac duyulur: "Həqiqətən də, bəzən belə tədbirlər qəbulmazdır. Məsələn, normal bir insan niyə metroya girib sürəhinin üstünə çıxsın, orada siqaret çəksin, qatarı saxlasın və ya maşinistin işinə mane olsun? Bu cür davranışların səbəbini anlamaq çətindir. Nə məqsədlə bunu edir, nə qazandığını düşünür və ya nəyi ifadə etmək istəyir? Bu suallar təbii olaraq ortaya çıxır.

Bu səbəbdən mən şəxsən cərimələrin artırılmasının əleyhinə deyiləm. Çünki normal bir insan metroda nişan-intizamı olmalı, davranış qaydalarını pozmamalıdır. Həmçinin digər insanların rahatlığını və hərəkətini ləngitməməlidir. Əlbəttə, cərimə mexanizmləri tətbiq edilir və qanunlara uyğun şəkildə dəyişdirilir. Amma burada ciddi nəzarətin olduğunu söyləmək də çətindir. Uzun illər metrodan istifadə etmiş biri olaraq deyə bilərəm ki, indi ara-sıra yoldaşlarla istifadə edirik və müəyyən qayda pozuntularını hələ də müşahidə edirik.

Bəzi situasiyalarda bu cərimələr tətbiq edilir. Lakin bu cərimələrin olması, məncə, sırf metronun fəaliyyətini

və ya işini yaxşılaşdırmaq üçün nəzərdə tutulmayıb. Cərimə, sadəcə, inzibati bir tənbeh növüdür və onun metroya birbaşa aidiyyəti yoxdur. Yeni bu cərimələr metronun büdcəsinə daxil olmur və onun üçün heç bir əhəmiyyəti yoxdur. Çünki cəriməni polis əməkdaşları tətbiq edir.

İnzibati cərimələr qanunlara uyğun olaraq dövlət büdcəsinə daxil edilir və metro ilə əlaqəsi yoxdur. Əslində metronun bu cərimələrdən asılılığı da yoxdur, çünki bu məbləğlər elə də böyük deyil. Amma hər halda, qanuni çərçivədə baxsaq, demək olar ki, bu cərimələr metronun bir məsələsi deyil. Metro əməkdaşları cərimə yazmır; cəriməni orada xidmət edən polis əməkdaşları tətbiq edir.

Ancaq sözsüz ki, burada maarifləndirmə işlərinə ehtiyac var. Metroda şüarların yazılması, qaydaları əks etdirən görüntülərin divarlarda yerləşdirilməsi vacibdir. Azərbaycan dilindən başqa, rus və ingilis dillərində də elanlar verilməsi faydalı olar. Belə addımlarla insanların maarifləndirilmək mümkündür. Əsas məsələ budur. Lakin metronun digər problemləri də mövcuddur, məsələn, qatarların gecikməsi, intervalların pozulması və s. Bir daha qeyd edirik ki, cərimələrin artırılması metronun gəlirini dəyişməyəcək".

✉ **Xalidə GƏRAY,**
"Yeni Musavat"

Ali Məhkəmə Plenumunun 2024-cü il 20 dekabr tarixli qərarı ilə ailə münasibətləri ilə bağlı bəzi qərarlara əlavə və dəyişikliklər edilib. Qərara əsasən, sabit pul məbləğində aliment tutularkən alimentin məbləği konkret rəqəmlə deyil, minimum əmək haqqının müəyyən mislinə uyğun sabit pul məbləğində göstəriləcək. Bu isə o deməkdir ki, ölkə üzrə yaşayış minimumunun artması əsası ilə hər dəfə alimentin artırılması ilə bağlı vətəndaşlar müstəqil iddia qaldıra bilməyəcəklər. Bunun əvəzində minimum əmək haqqının artması əsası ilə icra icraatı qaydasında məhkəməyə sadə prosedura qaydada müraciət edərək alimentin minimum əmək haqqının artımına indeksasiya edilməsini xahiş edəcəklər. Bu da o anlama gəlir ki, alimentin artırılması ilə bağlı hər il yeni iddialar qaldırma dövrü artıq keçmişdə qaldı.

Yeni qayda aliment problemini həll edəcək, yoxsa konfliktləri daha da artıracaq? Əsas iş - Aliment Fondunun yaranması niyə həllini tapmır?

Məsələ ilə bağlı Musavat.com-a danışan hüquqşünas Anar Məmişov deyir ki, Azərbaycanda Aliment Fondunun yaradılmasında müəyyən risklər var.

“Əgər Aliment Fondu yaradılsa, formal boşanmalar çoxala bilər. İnsanlar danışılmış şəkildə boşanaqlar ki, fondan pul alsınlar. Bu fondun mahiyyəti belədir ki, dövlət pulu uşağın hesabına köçürür və sonra həmin məbləği atadan alır. Bu isə ölkəmizdə sui-istifadəyə səbəb ola bilər. Məsələn, fond alimenti anaya ödəyər, daha sonra onu atadan almaqda çətinlik yaranar. Bu baxımdan böyük risklər var.

Alimentin minimum əmək haqqına uyğun olaraq tutulması isə proseslə-

Aliment təyininə yeni qayda - problem gözlür, yoxsa...

Ekspert: “Optimal variant Aliment Fondunun olmasıdır”

görə tutulursa, konkret qətnamədə qeyd edilsin ki, yaşayış minimumu həddində tutulsun və hər il o artıqca alimentin də məbləği avtomatik artırılsın. Optimal variant Aliment Fondunun olmasıdır”.

□ **Sahənə RƏHİMLİ,**
Musavat.com

rin hər il məhkəmədə iddia formasında keçməsinə yox, sadələşmiş formada baxılmasına şərait yaradacaq. Bu, aliment alan tərəfə daha çox sərf edir.

Yaşayış minimumu əsasında aliment təyin edildə aliment alan tərəf məcbur idi ki, yaşayış minimumu artdıqca iddia qaldırsın. Aliment sabit pul məbləğinə uyğun tutulanda isə minimum əmək haqqının 70 faizi tutulacaq. Gələcəkdə bu məbləğ artanda isə ana iddia deyil, ərizə əsasında məhkəməyə müraciət edəcək ki, ali-

ment indeksasiya olunsun. Əvvəl isə aliment alan məcbur idi ki, Mediasiya Şurasına müraciət etsin, ora müəyyən məbləğ ödəsin, daha sonra məhkəmədə iddia qaldırsın və s. İndeksasiya formasında isə buna ehtiyac yoxdur. Bunlar aliment alanların işini xeyli yüngülləşdirdi.

Əvvəl alimentin artırılması qətnamə qanuni qüvvəyə mindiyi gündən hesablanırdı, indi məhkəməyə müraciət etdikdən dərhal sonra qüvvəyə minəcək, daha sadələşmiş formada olacaq. Bu isə daha opera-

tiv reaksiya deməkdir.

İlk dəfə alimentlə bağlı məhkəməyə müraciət edən vətəndaşlar ölkə üzrə yaşayış minimumuna əsaslanırlar. Lakin daha sonra alimentin məbləğini artırmaq istəyirlərsə, daha sadə prosedurla məhkəməyə müraciət edəcəklər”.

Hüquqşünas deyir ki, yeni qayda məhkəmələrin yükünü azaldacaq, insanlar mediasiyaya müraciət etməyə məcbur olmayacaqlar: “Mən tamamilə başqa variant təklif etmişdim. Bildirirdim ki, əgər aliment yaşayış minimumuna

Sabiq hakim məhkəmə zalında həbs olundu

Bərdə Rayon Məhkəməsinin sabiq hakimi Əhmədov Elsun Məzahir oğlunun barəsində olan cinayət işi üzrə məhkəmə yekunlaşıb.

APA-nın xəbərinə görə, dünən Gəncə Ağır Cinayətlər Məhkəməsinə hakim

Dadaş İmanovun sədrliyi ilə keçirilən prosesdə hökm oxunub.

Hökmə əsasən, sabiq hakim 5 il müddətinə azadlıqdan məhrum olub. O, məhkəmə zalında həbs olub.

Qeyd edək ki, Bərdə Rayon Məhkəməsinin vəzifəli şəxslərinin qanunsuz hərəkətləri ilə bağlı vətəndaş müraciəti əsasında Baş prokuror yanında Korruptsiyaya qarşı Mübarizə Baş İdarəsində Məhkəmə-Hüquq Şurası ilə birgə araşdırma aparılıb.

İbtidai istintaqla Bərdə Rayon Məhkəməsinin hakimi Əhmədov Elsun Məzahir oğlunun həmin vəzifədə işləyərkən şəxsin Cinayət Məcəlləsinin 234.2-ci maddəsi ilə təqsirləndirilməsinə dair cinayət işi üzrə yüngül cəzanın təyin olunması müqabilində onun ailə üzvlərindən külli miqdarda pul vəsaitini rüşvət qismində almasına əsaslı şübhələr müəyyən edilib.

Qeyd edək ki, Elsun Əhmədovun fəaliyyətində peşəkar çatışmazlıqlar müəyyən edildiyi üçün hakimlərin fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi ilə bağlı Məhkəmə-Hüquq Şurasının 21 dekabr 2023-cü il tarixli qərarı ilə onun səlahiyyət müddəti uzadılmayıb.

İş üzrə toplanmış ilkin sübutlar əsasında Əhmədov Elsun Məzahir oğlu şübhəli şəxs qismində tutulub, fevralın 8-də ona Cinayət Məcəlləsinin 311.3.3-cü (külli miqdarda rüşvət alma) maddəsi ilə ittiham elan edilib, istintaq orqanının vəsatəti və ibtidai araşdırmaya prosesual rəhbərliyi həyata keçirən prokurorun təqdimatı əsasında barəsində məhkəmənin qərarı ilə ev dustaqlığı növündə qətimkan tədbiri seçilib.

Sabiq baş hakim cinayət məsuliyyətinə cəlb edildi

Həmzə Həsənov

2 saylı Dəmiryol Poliklinikasının sabiq baş həkimi, fəxri dəmiryolçu, tibb üzrə fəlsəfə doktoru Həmzə Həsənov cinayət işi açılıb.

“Qafqazinfo”-nın əldə etdiyi məlumata görə, tanınmış həkim Cinayət Məcəlləsinin 308 və

313-cü (vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə və vəzifə saxtakarlığı) maddələri ilə məsuliyyətə cəlb edilib.

Araşdırmalar zamanı müəyyən olunub ki, Həmzə Həsənov çoxsaylı vətəndaş barəsində elektron sistemə qəsdən həqiqətə uyğun olmayan tibbi məlumatlar daxil edib.

Bu yolla o, həmin şəxslərin pensiya almasına nail olub və dövlət büdcəsinə külli miqdarda ziyan vurub.

Bineqədi Rayon Məhkəməsi bir neçə gün əvvəl cinayət işi üzrə hökm çıxarıb. H. Həsənov qeyd edilən əməllərdə təqsirlə bilinib. 66 yaşlı elmlər doktoruna 2 il şərti cəza verilib.

Həmçinin təqsirləndirilən şəxsdən 141 min 954 manat vəsaitin tutularaq zərərçəkmiş şəxs kimi (mülki iddiaçı) Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin tabeliyində Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun hesabına ödənilməsinə qərar verilib.

Azərbaycanda ov mövsümü açıq elan edildi

Ov Məsələləri üzrə Koordinasiya Şurasının növbəti iclası keçirilib, 22 yanvar tarixindən Azərbaycan Respublikası ərazisində ov mövsümünün açıq elan edilməsinə

qərar verilib. Bu haqda Ekologiya və

qərar verilib.

Bu haqda Ekologiya və

Təbii Sərvətlər Nazirliyindən məlumat verilib. Bioloji Müxtəlifliyin Qorunması Xidmətinin rəsmisi Arzu Babayeva bildirib ki, ov etmək istəyən vətəndaşlar ovlanmasına icazə verilən quşların ovlanma müddətləri və normaları ilə bağlı məlumatları nazirliyin eco.gov.az rəsmi internet sahifəsinin “Elanlar” bölməsindən əldə edə bilərlər.

“Ov həvəskarlarına müraciət olunur ki, ov zamanı ov qaydalarının mövcud normativlərinə əməl etsinlər və yalnız ov üçün ayrılmış ovçuluq təsərrüfatlarının sahələrindən istifadə etsinlər”, - o əlavə edib.

ÜSAVAT

Son səhifə

N 12 (8622) 23 yanvar 2025

Sərab və pivenin sağlamlıq üçün faydalı miqdarı açıqlandı

"Sərab və pive kiçik dozalarda prebiotik - bağırsaqda faydalı bakteriyaların böyüməsini və aktivliyini stimullaşdırən maddələr rolunu oynaya bilər". Bu barədə rusiyalı həkim-gastroenteroloq Aleksandra Kovalyova məlumat verib. Onun sözlərinə görə, sığır alkoqolun özündə deyil, sərab və pivenin hazırlanmasında istifadə olunan bitki komponentlərindədir.

Həkim bildirib ki, qırmızı üzüm, səməni və mayaotunda olan polifenollar, həmçinin mayaotu və səmənidən alınan beta-qlikan və arabinozooligosakaridlər bağırsaq funksiyasına müsbət təsir göstərən prebiotiklərə aiddir. Bununla belə, Kovalyova bu içkilərin miqdarında diqqətli olmaq barədə xəbərdarlıq edib. O, alkoqol qəbulunu həftədə 20-30 q etanolla məhdudlaşdırmağı, yaxud alkoqolsuz içki variantlarını seçməyi tövsiyə edib. "Yadda saxlamaq vacibdir ki, pive və şərab müsbət prebiotik təsire baxmayaraq, parçalanma zamanı birinci qrup kanserogenlərə - xərçəng riskini əhəmiyyətli dərəcədə artıran maddələrə aid olan asetaldehid əmələ gətirən etanol tərkibli. Alkoqol qəbulu zamanı ürək-damar xəstəlikləri və mədə-bağırsaq xəstəlikləri riskinin azalmasını təsdiqləyən tədqiqatlar da xəstələr şərti olaraq kiçik (həftədə 20-30 q etanolla qədər) dozalarda alkoqol qəbul edə bilərlər. Bundan əlavə, pive və şərabın prebiotik komponentlərinin potensial faydası içkilərin alkoqolsuz formalarının istifadəsi zamanı əldə edilə bilər", - deyir həkim əlavə edib.

Norveçdə yüzlərlə maral eyni anda öldü - səbəb təəccübləndirdi

Norveçdə ölü maral sürüsü aşkar edilib. Təxminən 300 heyvan dağlarda mistik şəkildə ölüb. Bu barədə "Oxotnik.ru" Telegram kanalı xəbər verib. Alimlər uzun müddət bunun səbəbini araşdırıblar. Yerli mütəxəssislər ovlama heyvanların namolun xəstəlikdən öldüyünü düşünüb. Xəstəliyin törədicisini axtarmağa başlayıblar, lakin tapa bilməyiblər. Sonradan məlum olub ki, maralların kütləvi ölümünün səbəbi ildırım vurmalarıdır. Bütün heyvanlar tufan zamanı eyni yerdə toplaşmışlar və bu, onların sonu olub.

Səhiyyədə inqilab - süni intellekt dərman hazırlayacaq

2025-ci ilin sonuna qədər süni intellekt texnologiyalarından istifadə etməklə xərçəng, ürək-damar və ya neyrodegenerativ xəstəliklərin müalicəsi üçün dərman hazırlana bilər. Bu sözləri kimya üzrə 2024-cü il Nobel mükafatı laureatı Demis Hassabis "Financial Times" qəzetinə müsahibəsində deyib.

"Biz onkologiya, ürək-damar xəstəlikləri, neyrodegenerasiya, bütün əsas xəstəlik sahələrinə baxırıq və düşünürəm ki, bu ilin sonuna qədər ilk dərmanımız olacaq", - alim deyib.

Hassabis qeyd edir ki, adətən bir dərman hazırlamaq üçün orta hesabla 5-10 il vaxt lazımdır. Bununla belə, süni intellektin istifadəsi bu prosesi on dəfə sürətləndirə bilər ki, bu da səhiyyədə əsl inqilab olardı.

Çində insanlar və robotlar birgə marafon keçirəcək

Çin həm insanların, həm də insanabənzər robotların iştirak etdiyi birinci yarımmarafona ev sahibliyi edəcək. Bu barədə "South China Morning Post" məlumat yayıb. Marafon aprel ayında Pekində keçiriləcək. Yarışda 20-dən çox şirkətdən 12 minə yaxın insan və onlarla robot iştirak edəcək. Onlar 21 km məsafə qət edəcək və ən sürətli üç idmançıya veriləcək mükafatlar uğrunda mübarizə aparacaqlar.

Tədbir Pekinin İqtisadi və Texnoloji İnkişaf Zonasında, həmçinin "E-Town" kimi tanınan ərazidə baş tutacaq. Bu, Daxsin bölgəsində yüksək texnologiyalı innovasiyaları dəstəkləyən müxtəlif sənaye parklarının yerləşdiyi sənaye zonasıdır. Yarımmarafonun təşkilatçıları ümid edirlər ki, qarışıq yarış konsepsiyası Çinin süni intellekt və robot texnikasını inkişaf etdirmək səylərini əks etdirəcək. Çin bu yüksək texnologiyalı sənayelərdə ABŞ-la rəqabət aparmağa və onların köməyi ilə əhəlinin qocalması və doğum səviyyəsinin aşağı düşməsinin öhdəsindən gəlməyə ümid edir.

maq üçün orta hesabla 5-10 il vaxt lazımdır. Bununla belə, süni intellektin istifadəsi bu prosesi on dəfə sürətləndirə bilər ki, bu da səhiyyədə əsl inqilab olardı.

Əvvəllər yazmışdıq ki, ABŞ prezidenti Donald Tramp süni intellektin inkişafına 500 milyard dollar sərmayə qoyacaq şirkətin yaradılmasını elan edib.

Dəniz suyunu içməliyə çevirən yeni texnologiya

Dəniz suyunun içməli suya çevrilməsini asanlaşdırən və təmizləmə xərclərini əhəmiyyətli dərəcədə azaldan yeni texnologiya icad edilib. ABS-in Məciqan və Rays universitetlərinin mühəndisləri tərəfindən aparılan tədqiqatın nəticələri "Nature Water" jurnalında dərc edilib. Bildirilir ki, metod karbon elektrodlarından istifadə edərək toksik bor maddəsinin kənarlaşdırılması üsuludur. Bor dəniz suyunun təbii komponentidir, lakin onun konsentrasiyası Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının (ÜST) müəyyən etdiyi təhlükəsiz normalardan iki dəfə çoxdur. Kənd təsərrüfatı bitkiləri üçün borun yol verilən səviyyəsi daha aşağıdır - 5-12 dəfə. Standart filtrasiya zamanı bor adətən filtrlərdən keçir və içməli suyu çirkləndirir. Bu proses kimyəvi maddələrin əlavə edilməsini tələb etmir. Nəticədə texnologiya daha ekoloji olur. Yeni qurğu suyun duzsuzlaşdırılması xərclərini 15% azaltmağa imkan verir.

Bunları bilirsinizmi?

- * Göy qurşağı yerdən yarımdairə, təyyarədən isə daire şəklində görünür.
- * Dünyada işıqdan sürətli heç nə yoxdur. Onun sürəti saniyədə 300000 km-dir.
- * Hava olmadığına görə Ayda səs yayılır.
- * Enerji yunancadan tərcümədə iş, fəaliyyət deməkdir.
- * İmperator pinqvinləri suda 265 m dərinliyə baş vura bilərlər.
- * İran xalqına məxsus Çehil Tultı kitabı "1001 gecə" nağılları əsasında qələmə alınmış və 40 nağıl daxil edilmiş.
- * Cins parçadan ilk dəfə gəmi yelkəni hazırlanıb.
- * Malta ölkəsində həftə günlərinin adları ərəb, ayların adları isə İtaliya dillərindən alınma sözlərlə ifadə olunur.
- * Dünyada ən böyük arxipelaq İndoneziyadır.
- * İlk məktəb zəngini şüşədən Pifaqor hazırlamışdır.
- * E.ə. II əsrdə Misir fironu İran şahlarından II Kambiz elan edilmişdir.
- * "Mədəni" sözü Mədinə sözündən götürülərək "şəhərli" deməkdir.
- * Kalka kağızının hazırlanmasında yarımfabrikat kimi batist parçasından istifadə edilir.
- * Kirpi ilin 236 gününü yatır.
- * Qərənfil və qızılgül eyni güldən qoyduqda ətiləri itir.

Üzümüzü niyə dəsmalla qurutmamalıyıq?

Yuyunduqdan sonra üzümüzü qurutmaq üçün istifadə etdiyimiz dəsmallar dərimizə ciddi ziyan vura bilər.

Medicina.az dəsmallardan istifadəni dayandırmaq üçün 5 əsas səbəbi təqdim edir:

1. Bakteriya "yuvasına" çevrilə bilər:

Bakteriyalar yuyunduqdan sonra dəsmallarınızda toplanırlar. Üzünüze tətbiq etdiyiniz zaman bu bakteriyalar dərinizə keçərək sızanaqlar yaradır. Üstəlik, dəsmallar adətən hər gün yuyulmur, bu da dərinizə daha çox zərər verə bilər.

2. Dərini qocaldır:

Dəsmallar dəriyə möhkəm sürülür, bu da dəridə mikroskopik yırtıqlara səbəb ola bilər. Bu kiçik zərərər zamanla qırışların görünüşünü sürətləndirir. Xüsusilə müntəzəm dəsmal istifadəsi dərinin qocalmasına səbəb olan amillərdən biridir.

3. Dəriyə qulluq vasitələrinin təsirini azaldır:

Üzünüzü yuduqdan sonra dərinizdəki nəmin buxarlanmasına imkan vermədən dəsmal ilə qurutmaq, tətbiq etdiyiniz nəmləndirici və digər dəriyə qulluq vasitələrinin təsirini tamamilə azaldır. Bu məhsulların dəriyə daha yaxşı nüfuz etməsi üçün üzünüzdəki su tamamilə buxarlanmalıdır. Dəsmalla qurutma bu prosese maneə törədir.

4. Qıcıqlanmaya səbəb ola bilər:

Həssas dərisi olanlar üçün dəsmal dərinin qızarmasına və qıcıqlanmasına səbəb ola bilər. Dəsmalların sərt toxuması dəriyə sürüldükdə zərər verə bilər. Dəriniz allergik reaksiyalara və ya qıcıqlanmaya meyillidirsə, dəsmal qurutma ciddi problemdir.

5. Yağ balansını poza bilər:

Dərinizi dəsmal ilə qurutmaq əslində daha yağlı edə bilər. Çünki dəsmal dərinin təbii yağlarını təmizləyir. Bu, dərinizi daha çox yağlı edir və dəri səthində artıq yağ yığılmasına səbəb ola bilər. Bu, dərinin tarazlığını pozur və zamanla sızanaqların əmələ gəlməsini artırır.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Baş redaktor:
Nazim SABİROĞLU

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

"Yeni Məşavət" in kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Son dakika" MMC-nin mətbəəsində çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Elsad MƏMMƏDLİ

Lisensiya N: B 114
SAYI: 1.500